

Stavebné práce
novej pošty
začali

Leteckými
postrekmi
proti
škodcom

Pošta
neohrozeným
bojovníkom

Chceme
hrať
dobrý
stolný tenis

TVRDOŠÍN

NOVINY OBČANOV OKRESNÉHO MESTA TVRDOŠÍN

September 2009

ročník XXIV

číslo 8-9

Svätý Michal archanjel,
bráň nás v boji, proti zlosti
a úkladom diablovým,
buď nám ochranou.
Pokorne prosíme:
Nech ho zavráti Boh.
A ty, knieža vojska
nebeského, mocou božskou
zažen do pekla Satanáša
a iných zlých duchov,
ktorí sa na skazu duší
po našom meste potulujú.

Z rokovania mestského zastupiteľstva

V úvode rokovania mestského zastupiteľstva, ktoré sa konalo 26. augusta primátor informoval prítomných poslancov o najdôležitejších spoločenských a pracovných povinnostiach, ktoré sa udiali počas letných mesiacov júl a august, ale tiež o najbližších plánoch života nášho mesta.

V tomto období navštívili Tvrdosín poslanci NR SR z Výboru verejnej správy a regionálneho rozvoja, ako aj českí poslanci toho istého výboru, ktorí u nás rokovali a navštívili Oravicu. Do nášho mesta v tomto období zavítal generálny biskup evanjelickej cirkvi a. v. Miloš Klátik, ktorý navštívil drevený kostolík a zároveň prisľúbil účasť na odhalení sochy J. M. Hurbana. Ďalej sa uskutočnili rokovania s riaditeľom Slovenskej správy ciest a Národnej diaľničnej spoločnosti, kde boli prijaté konkrétne závery o ďalšom postupe realizácii dopravnej infraštruktúry v našom meste a najmä v súvislosti s výstavbou rýchlostnej cesty R 3. Primátor informoval o prebiehajúcich

práciach na rekonštrukciách ciest, parkovísk a chodníkov, výstavbe vodovodu na Školskej ulici a pod. Žiarcom ako aj o rekonštrukciách

kríze prebiehajú v meste investičné akcie, ktoré sa môžu realizovať vďaka zvýšenému úsiliu pri predkladaní projektov na čerpanie

Mestský dom bol postavený v rokoch 1872 - 1875 a patrí k historickým stavbám a skvostom nášho mesta. Mesto získalo na obnovu budovy finančné prostriedky, ktoré použilo počas augusta na maľovanie a opravu rín. Dnes sa radnica pyši novým šatom, a možno aj preto, že mesto spolu s občanmi slávi v týchto dňoch tri výročia.

viacerých objektov mesta. Skonšatoval, že i napriek finančnej

finančných prostriedkov z Európskej únie. „Mesto odvieďlo v tejto

oblasti veľa práce a môžem povedať, že peniaze, ktoré mesto týmto spôsobom získalo sú nezanedbateľné a ďalšie prídu v najbližšom období.“ V ďalšej časti primátor zhodnotil už 19. ročník Folklorných Oravíc, kultúrnospoločenské podujatia s družobnou gminou Košcielisko, ale aj akcie, ktoré sa uskutočnili v meste v rámci Kultúrneho leta.

V ďalšej časti rokovania sa poslanci zaoberali monitorovacou správou, v ktorej bolo podrobné vyhodnotenie plnenia rozpočtu mesta za I. polrok 2009 a nemenej dôležitým bodom rokovania bola aj správa o stave pohľadávok a záväzkov mesta k 30. 6. 2009.

Pozornosť poslanci venovali aj správam o činnosti komisií sociálno-zdravotnej a bytovej, kultúry, školstva, športu a mládeže za I. polrok 2009. Vedúca oddelenia školstva, kultúry a mládeže predložila na rokovanie správu o činnosti tohto oddelenia, so samostatným vyhodnotením kultúrno-spoločenských podujatí letnej sezóny. (Pokračovanie na 2. str.)

Posila v slove

Bože, Ty nás vidíš, ako každý utekáme za prednými miestami, a nechceme si všimnúť miesta služobné. Ježišu, pomáhaj nám, aby sme vedeli jeden druhému dopriať prvé miesto, miesto radosti a vytvoriť mu ho. Pomáhaj nám, aby sme mali k tomu silu. Vďačíme Ti Pane za každého človeka, ktorý nám pomôže posadiť sa na miesto radosti. Duch Svätý, buď vznevateľom síl v nás, aby sme vedeli vytvoriť radosť druhým!

Július Chalupa

POZVANIE

Vážení občania, prijmite pozvanie na Slávnosti mesta, v rámci ktorých si pripomenieme tri významné historické udalosti:

160. výročie príchodu J. M. Hurbana do Tvrdosína a zvolenie Karola Lippaya za slávneho tvrdošínskeho richtára

350. výročie potvrdenia vlastníckych práv územia Oravíc mestu Tvrdosín

640. výročie udelenia mestských kráľovských výsad kráľom Eudovítom Veľkým

Pozvanie a svoju účasť potvrdili najmä prezident SR Ivan Gašparovič, spišský biskup František Tondra, generálny biskup ev. cirkvi Miloš Klátik, Ján Slota, Anna Belousovová, Ján Mikolaj, poslanci NR SR, štátni tajomníci za SNS a ďalší významní hostia.

PIATOK, 18. SEPTEMBRA

16³⁰ Slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva za prítomnosti prezidenta SR v obradnej sieni

17⁰⁰ Slávnostné odhalenie sochy Jozefa Miloslava HURBANA v mestskom parku
Odhalenie pamätnej tabule Karolovi LIPPAYOVI na budove Radnice
Príhovory prezidenta SR, hostí a primátora mesta
Ekumenické pozdravy spišského biskupa rím. kat. cirkvi a generálneho biskupa ev. cirkvi

17⁴⁵ Vystúpenie vokálnej skupiny OTTO VOCE z Banskej Bystrice, sólistu Štátnej opery Stanislava Matisa a folklórneho súboru JÁNOŠÍK s národnou choreografiou na Trojičnom námestí

SOBOTA, 19. SEPTEMBRA

10⁰⁰ Pri príležitosti 135. výročia vzniku DPZ dopoludnie s členmi dobrovoľných hasičských zborov z Tvrdosína, hasičov z regiónu Oravy a družobnej Gminy Košcielisko na futbalovom štadióne

14⁰⁰ Na Trojičnom námestí vystúpi známy orchester CIGÁNSKI DIABLI so svojim gala programom

15⁰⁰ Predstaví sa hudobno-zábavná skupina PLOŠTÍN PUNK z Liptovského Mikuláša

NEDEĽA, 20. SEPTEMBRA

14⁰⁰ Vernisáž fotovystavy „HISTÓRIA MESTA“ v areáli dreveného kostola

14¹⁵ Slávnosť v drevenom kostole a jeho areáli bude venovaná histórii mesta a jeho najvzácnejšie pamiatke kostolu Všetkých svätých ako súčasť svetového dedičstva UNESCO

V programe vystúpi sólista Opery SND Martin Babjak s vokálnym zoskupením OTTO VOCE z Banskej Bystrice a ďalší umelci

V prípade krajne nepriaznivého počasia sa kultúrne programy uskutočnia v kine Javor.

VOLBY DO VYŠŠÍCH ÚZEMNÝCH CELKOV

Rozhodnutím predsedu Národnej rady SR z 2. júla toho roku boli vyhlásené VOLBY DO ORGÁNOV SAMOSPRÁVNÝCH KRAJOV na SOBOTU 14. NOVEMBRA 2009.

Vo volebnom obvode okresu Tvrdosín budeme voliť troch poslancov.

Z rokovania Žilinského samosprávneho kraja

Ďalšie rokovanie ŽSK sa uskutočnilo 3. septembra, v programe bolo niekoľko dôležitých bodov, týkajúcich sa aj nášho mesta, s ktorými nás oboznámil poslanec VÚC Ivan Šaško.

„Zaoberali sme sa úpravou rozpočtu. V čase hospodárskej krízy je nevyhnutné promptne reagovať na zmenu podmienok, je teda správne, ak bol upravený aj rozpočet VÚC. Dôležité je, aby sa peniaze miňali účelne, či už sa jedná o spolufinancovanie rôznych projektov

z eurofondov, alebo riešenie záležitostí, spadajúcich pod správu VÚC. Regulácia rozpočtu je dnes potrebná nielen vo VÚC, ale v každej samospráve. Je na nás, poslancoch VÚC, aby sme peniaze z eurofondov, ktoré nie sú zanedbateľné, získali aj pre náš región.

Rokovali sme o možnostiach spolufinancovania projektov cezhraničnej spolupráce pre roky 2007 - 2013 v rámci Poľsko - Slovenskej a Slovensko - Českej cezhraničnej spolupráce, ale aj možnosťou poskytnutia

dotácií z vlastných príjmov v rámci grantového systému ŽSK pre oblasť kultúry.“

Pre Domov sociálnych služieb v Tvrdosíne v rámci spolufinancovania sme schválili ich žiadosť o NFP vo výške 1,85 mil. eur na stavebné úpravy a zateplenie. Tieto peniaze budú použité na rekonštrukciu, opravu a zlepšenie podmienok fungovania tohto zariadenia, ktoré spadá pod ŽSK. Pod správu VÚC spadá aj naše Gymnázium, ktorému vedenie mesta dopomohlo získať z eurofondov financie vo výške 502 450 eur

(viac ako 15 mil. Sk) na rekonštrukciu, vybavenie školy a zateplenie budovy, ktorého vlastníkom je naše mesto. Schválená bola aj úprava Územného plánu Žilinského kraja tak, že perspektívne použitie poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy pre navrhovaný urbanistický rozvoj o územnoplánovaciech podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii bude doplnený o verejnoprospešné stavby a tou je Rýchlostná cesta R3 Tvrdosín - Nižná nad Oravou.“

Kultúrne dedičstvo z roku 1749 sme zachovali pre budúce generácie

Pieta Sedembolestnej Panny Márie na Vojtaššákovskej ulici patrí ku vzácnym kultúrnym a cirkevným pamiatkam nášho mesta. Keďže socha už bola značne poškodená, rekonštrukcie a obnovy s úpravou okolia sa ujalo mesto. Informovala nás o tom zástupkyňa primátora Vlasta Jančeková.

„Vzhľadom k tomu, že táto pamiatka pochádza z druhej polovice osemnásteho storočia a bola vždy symbolom nášho mesta, robíme všetko pre jej záchranu. Na základe požiadania o odborné posúdenie jej opravy, bolo nám doporučené, aby sme dali urobiť nový objekt - podstavec, ktorým sa predĺži jeho životnosť. Hlavnou myšlienkou však bolo zachovanie

pôvodnej piety, ktorá bude umiestnená v novom objekte. Pôvodná socha, ktorá je vyhotovená z pieskovca, si taktiež vyžadovala odbornú opravu, aby sa ne-

osadený do úrovně terénu a zároveň bolo potrebné zabezpečiť aj ďalšie práce, aby objekt nezamokel odspodu. Pri zisťovaní vlastníka sme konštatovali, že táto kultúrna pamiatka nie je nikde zapísaná na liste vlastníctva a preto vedenie mesta posúdilo, že je našou povinnosťou túto kultúrnu pamiatku náležite a odborne zrekonštruovať s patričnou úctou k historickej hodnote. Aj keď sme nemali v rozpočte mesta vyčlenené prostriedky, na záchranu piety sme ich museli nájsť s čím súhlasilo aj mestské zastupiteľstvo. Pamiatka

narušila pôvodná socha Panny Márie. Tvar objektu, kde je pieta umiestnená, ostáva v rovnakom charaktere, len je

je súčasťou našej histórie, našich predkov a našou povinnosťou je, aby sme ju zachovali pre ďalšie generácie.

Socha Sedembolestnej Panny Márie, zreštaurovaná do pôvodnej podoby tak, ako bola neznámy kamenárskym majstrom dokončená 12. augusta 1749.

Budú ovplyvňovať život v regióne

Po schválení harmonogramu zabezpečenia volieb do VÚC sa od júla pripravujú samosprávne kraje na voľby poslancov a predsedov krajov. Voľby sa budú konať v sobotu 14. novembra, vo volebnom obvode okresu Tvrdošín budeme voliť troch poslancov. V krajoch, kde v prvom kole nezvolia predsedu VÚC, bude druhé kolo 28. novembra.

Pred tohtoročnými voľbami do VÚC je potrebné informovať občanov, že situácia sa zmenila a účasť voličov je veľmi dôležitá, pretože, ako informoval predseda parlamentu Pavol Paška, „presun kompetencií zo štátu na samosprávu pokročil a kraje disponujú rozsiahlymi právami a miliardami korún. Preto by ľudia mali prísť rozhodnúť, kto bude ovplyvňovať život v ich regióne“.

Dnes ešte nemáme v rukách zoznamy kandidátov pre voľby do VÚC, no mnohí z nás sledovali prácu doterajších poslancov vo VÚC. A tu sú na mieste otázky: Boli sme s nimi spokojní? Čo urobili pre región? Každý z nás si ich vyhodnotí vo svojom svedomí sám a sám si musí zodpovedať aj na otázku, či volil toho pravého, alebo pozná ešte lepšieho. Pred štyrmi rokmi dosiahol najlepší

volebný výsledok v našom okrese Ivan Šaško, ktorý získal 2 399 hlasov, druhý skončil Rudolf Piták (HZDS) 1 839 hlasov a tretí František Adamčák (KDH) 1 666. Veľmi pekný volebný výsledok dosiahla aj Vlasta Jančeková, ktorá obsadila piate miesto s 1 400 hlasmi. Toľko z predchádzajúcich volieb v roku 2005. Na druhej strane je potrebné pozrieť sa na to, kto akú prácu odviezol počas druhého volebného obdobia, čo urobil pre naše mesto a čo dobré urobil pre ľudí okresu.

Za dva mesiace pôjeme k volebným urnám a opäť sa budeme rozhodovať koho voliť a prečo práve toho, o kom si myslíme, že bude najlepšie zastupovať náš región.

Ak chceme, aby sa naše mesto, náš región dostal ešte viac do povedomia, musíme voliť takých ľudí, ktorí to dokážu svojou prácou, iniciatívou, osobnou angažovanosťou, svojimi skúsenosťami, ale aj prístupom k človeku. Aj o tom budú čo nevidieť najbližšie voľby do krajských zastupiteľstiev.

Takže aj preto by sme do krajského parlamentu mali voliť takých ľudí, ktorí sa v posledných rokoch osvedčili, teda tých, ktorí nám svojou osobnou iniciatívou dokázali, že im záleží na svojom meste, okrese, kraji, že budeme voliť tých kandidátov, o ktorých sme presvedčení, že nás doteraz nesklamali a že nás nesklamú ani v budúcnosti.

Vo výhlade je veterný park aj v Tvrdošíne

Veterná energia predstavuje jeden z najľahšie získateľných a najmenej náročných zdrojov alternatívnej energie. Tieto elektrárne sú výhodnou alternatívou pre zdravé životné prostredie a zdravie ľudí, čo sa nedá povedať o uhoľných či jadrových elektrárnach.

Jeden z takýchto veterných parkov by sa mal čoskoro stavať aj v Tvrdošíne. Spoločnosť WIND ENERGIE s. r. o. Banská Bystrica plánuje v marci 2010 začať s výstavbou veterného parku v katastrálnom území Krásna Hôrka. Skončenie výstavby je naplánované v apríli 2011 a začatie prevádzky v máji 2011.

Veterné generátory budú umiestnené v blízkosti poľnej cesty vedúcej z Tvrdošína v časti Krásna Hôrka smerom k Javorovému vrchu. Veterný park je navrhnutý s použitím veterných

generátorov E-82 E2 od výrobcu ENERCON GmbH o menovitom výkone 2,35 MW. Generátory budú postavené na kruhových že-

lezobetónových základoch o priemer 18 m a umiestnené vo výške 108 m nad terénom budú vzájomne pospájané káblovými rozvodmi,

Infraštruktúra vodného hospodárstva aj v Oraviciach

Oravice sa stávajú atraktívnym miestom oddychu a relaxu pre tuzemských, ale aj zahraničných návštevníkov. Okrem svojich daností – krásy, plodnosti fauny a flóry, veľa návštevníkov využíva aj ďalší dar tohto miesta - termálnu vodu, ktorej liečivé účinky nemajú páru v širokom okolí. Aj keď v ostatnom období tu pribudli rozšírené služby vybudovaním Meander parku, Ski parku, reštauračných zariadení, máme čo robiť, aby sme dobudovali toto centrum ďalšími vybavenosťami.

Medzi tie najzákladnejšie patrí infraštruktúra vodného hospodárstva. Ako sme vás už informovali v predchádzajúcich číslach našich novín, príprava na tento zámer

bola už v roku 2008. Pre výstavbu kanalizácie a čističky odpadových vôd sme využili ako hlavný zdroj „Nórsky finančný mechanizmus“. Ešte pred posúdením našej žiadosti boli na mieste realizácie nórski experti v decembri minulého roka, ktorí tento zámer podporili a tak postúpili našu žiadosť na schválenie. Takto sme získali finančné prostriedky takmer vo výške 1,8 mil. eur (53 mil. Sk). Po ukončení procesu výberu dodávateľa by sme mali začať s realizáciou tohto projektu ešte v tomto roku. V tejto súvislosti je tiež potrebné spomenúť, že problémom v tejto časti nášho územia je aj zásobovanie vodou. Existujúce hlavné zásobné potrubie je v havarijnom stave, resp. vodný

zdroj, ktorý sa nachádza pod Skorušinou nespĺňa základné hygienické požiadavky, preto bolo potrebné nájsť najoptimálnejšie riešenie ako vodný zdroj a prívodné potrubie dať do stavu, ktorý bude plne vyhovovať. Samozrejme, že základný problém boli opäť financie. Otázka je veľa, odpoveď len jedna. Potrebujeme získať financie vo výške cca 800 tis. eur (24 mil. Sk). Z rozpočtu mesta by to bol dosť veľký balík peňazí a ten potrebujeme rozdeliť na rekonštrukciu chodníkov, mestských komunikácií a aj táto čiastka je málo oproti tomu, čo máme v pláne ešte urobiť. Musíme spomenúť, že bolo podaných viacero žiadostí na jednotlivé rezorty, naviazané na štátny rozpočet, pretože vlastné pe-

niaze môžeme využiť v meste pre iné účely. Nakoniec sa to podarilo a z Envirofónu sme pre tento zámer získali 200 tis. eur (6 mil. Sk). S prefinancovaním dotácie nie je žiaden problém, lebo realizácia prvej etapy sa už začala výstavbou vodovodného rádu s prepojením na existujúci vodovod. Do konca roka máme v pláne dokončiť rekonštrukciu pôvodného vodného zdroja s oplotením a prvú časť vodojemu. Projektčne je pripravená aj druhá etapa, čo znamená ukončenie ďalších objektov, na ktorých realizáciu, a hlavne ich financovanie pripravujeme ďalšie žiadosti, ktorými sa chceme uchádzať o finančné prostriedky na ministerstve životného prostredia.

Stavebné práce novej pošty začali

Občania sídliska Medvedzie si museli chodiť pre niektoré poštové zásielky na poštu do Tvrdošína, pretože jej pobočka v Medvedzí nespĺňala požadované kritériá. Po mnohých intervenciách a rokovaníach primátora s riaditeľstvom Slovenskej pošty ohľadom výstavby novej pošty v Medvedzí sme sa konečne dočkali. Stavenisko pre investora, Slovensku poštu, bolo odovzdané a na sídlisku Medvedzie už začali v týchto dňoch prípravné práce pri jej výstavbe. Začali so zamieria-

Z rokovania mestského zastupiteľstva

(Dokončenie z 1. str.)

Ďalšie dve správy patrili kontrolórke mesta. V prvej sa poslanci oboznámili o tom, v akom stave je kontrola zmluvných vzťahov zmlúv o nájme bytov a nebytových priestorov s následným finančným plnením k termínom vyúčtovania za uplynulé obdobie, ako aj s prijatím navrhovaných opatrení. Druhá správa sa týkala vykonaných kontrol v zmysle plánu práce a vykonaných tematických previerok.

Nemenej zaujímavými boli správy o tom, aký je stav na úseku verejného poriadku a správa o činnosti MsP za uplynulé obdobie, v ktorej bolo uvedené aj vyhodnotenie priestupkových konaní. Informatívnu správu o stave kriminality a páchaní trestnej činnosti na území mesta predložil v písomnej forme na rokovaní riaditeľ OO PZ v Tvr-

došíne. Pozitívne v nej hodnotil namontovanie a prevádzkovanie kamier na verejných priestranstvách. V priebehu predchádzajúceho obdobia boli opakovane pre účely trestného a priestupkového konania využívané archivované zábery za účelom odhalenia a objasnenia páchatelov páchaných priestupkov a trestných činov - najmä takzvaná uličná kriminalita.

V závere rokovania poslanci schválili správu o plnení rozpočtu mesta za I. polrok 2009, zmenu rozpočtu mesta a použitie rezervného fondu, všeobecne záväzné nariadenia mesta - o poskytovaní sociálnych služieb a o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb, koncepciu záujmovej a mimoškolskej činnosti detí a mládeže v meste, program „Slávnosti mesta“, ktorý je venovaný udalostiam spojeným s

históriou nášho mesta, výrobu pamätnej tabule pre slávneho tvrdošínskeho richtára Karola

ním, kopaním a ďalšími prácami na pozemku, kde v minulosti sídlilo sklárstvo. V súčasnosti je potrebné urobiť prekládky niektorých sietí a následne sa začne s ďalšími stavebnými prácami. Ako sme sa dozvedeli, ešte v tomto roku chce investor postaviť hrubú stavbu a dostať poštu pod strechu. V nasledujúcom roku bude rozsah stavebných prác nastavený tak, aby v roku 2010 mohla nová pošta s patričným štandardom už slúžiť občanom, čomu sa istotne potešia obyvatelia tejto časti mesta.

Lippaya a prípravu projektovej dokumentácie na rekonštrukciu a modernizáciu hotela Limba.

Najnovší pohľad na novú bytovku na Oravskom nábreží.

Cena tepla bude nižšia

Na „horúcu“ tému odpovedá Ing. Rudolf Pytel, regionálny obchodný manažer spoločnosti Komterm a.s.

Vieme, že v celosvetovom meradle je dosť veľký pohyb cien energii smerom hore. Čiasťtočne stúpanie cien utlmila súčasná celosvetová kríza, no aj tak nemôžeme počítať, že ceny budú klesať, ba práve naopak. Jednou z alternatív na zmiernenie rastu cien je možno aj zmena palivovej základne. Môžete nám povedať, ako ste sa s touto problematikou vysporiadali vo vašej spoločnosti a čo to bude znamenať pre konečného spotrebiteľa?

„Energetické hospodárstvo v Nižnej pozostávalo z plynového tepelného zdroja, dvoch kogeneračných jednotiek, každá o výkone 1 MW el. energie, primárnych rozvodov a 57 odovzdávacích staníc tepla.

Pod vplyvom globálnej ekonomiky a skúsenosti z trhu sme prijali cieľ realizovať opatrenia na stabilizáciu, resp. zníženie cien tepelnej energie pri stálej kvalite a spoľahlivosti dodávok. Riešením s najväčším efektom

bola zmena palivovej základne na domácu surovinu, na cenu ktorej nemá vplyv pohyb na svetových trhoch s energiami.

Stavebné práce sme začali v októbri 2008 demoláciou pôvodnej uhoľnej kotolne a realizáciou novej stavby pre umiestnenie kotlov. Nová technológia zdroja tepla pozostáva z dvoch kotlov o výkone 4 MW a 8 MW. Automatické kotly splňajú požiadavku na „najlepšiu dostupnú technológiu BAT“, spaľujú energetickú štiepku s vlhkosťou 40 až 60% s celkovou účinnosťou 86%. Súčasťou tohto projektu je vybudovanie krytej skládky paliva.“

A čo to bude znamenať pre konečného spotrebiteľa?

„Samozrejme zníženie cien, cena tepla zo zemného plynu pre domácnosti bola s DPH do 1. 9. 2008 841,65 Sk/GJ a nová cena od 1. 9. 2009 je nižšia o 71,49 Sk/GJ, pre ostatných odberateľov t. j. mimo domácnosti je nižšia o 142 Sk GJ. V roku 2010 bude cena tepla ešte nižšia, pretože v tomto roku je zatiaľ nákladmi na zemný plyn, ktorý sa kontrahuje na celý rok.“

Kruhový objazd si vyžiada zásadnú rekonštrukciu

Začiatkom septembra sa v Tvrdošíne uskutočnilo rokovanie ohľadom kruhového objazdu pri Tesco. Iniciovalo ho vedenie mesta v záujme riešenia dopravného - bezpečnostnej situácie a jeho neuspokojivého stavebného stavu.

Účastníci rokovania, ktorých zvolal Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Žilina, ako príslušný cestný správny orgán a zároveň orgán štátneho odborného dozoru, sa zišli pred Tescom, aby priamo v teréne posúdili stav kruhového objazdu.

Skonštatovali, že pred rokom (v októbri 2008) riešili ten istý problém, pretože tohtoročná

lizáciu kontrolných vrtov pre posúdenie skladby cestného telesa, vrátane posúdenia únosnosti vozovky a výsledky dodá spracovateľovi projektového dokumentu. Projektant, v prípade relevantných výsledkov meraní, navrhne rozsah a spôsob údržby predmetného úseku okružnej križovatky.

Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie

obhliadka kruhového objazdu potvrdila pretrvávanie nedostatkov - znova sa prejavila deštrukcia vozovky a vyjazdené koľaje, teda podobný problém ako vlni. Prítomní sa zhodli na tom, že pred zimnou sezónou je nutné urobiť nevyhnutnú údržbu na vozovke.

Keďže dohodnuté úpravy nenapravia zlý stav vozovky, preto boli prijaté opatrenia, v ktorých sa Slovenská správa ciest zaviazala, že zabezpečí v problematickom úseku rea-

v Žiline doporučil, aby na základe znaleckého posudku bola zadaná miera zavinenia a následne cestou projektantov stavby a hlavného dodávateľa zabezpečené uvedenie križovatky do prevádzkyschopného stavu.

Zlý technický stav kruhového objazdu je v trvalej pozornosti vedenia mesta s tým, že okrem toho, že iniciuje stretnutia zainteresovaných priamo na mieste, dohliada aj na termíny a samotnú realizáciu daných úloh.

Bytovka je už pod strechou

Oravské nábrežie mení svoju tvár, dôkazom toho je pre nás mnohých netypická stavba, ktorá tu v krátkom čase vyrástla. Tento „Nízkoenergetický bytový dom“ je už pod strechou a v súčasnosti stavbári a ďalší odborníci robia práce vo vnútri objektu. Vedeniu mesta sa podarilo do mesta dotiahnuť pilotný projekt, ktorého autorom je Slovenská technická univerzita Bratislava. Teší nás, že Tvrdošín je vlastne prvé mesto na Slovensku, kde sa bytovka daného nízkoenergetického typu začala stavať. Čas a pokrok človek nezastaví, a tak je to aj pri tejto stavbe, kde budú v praxi použité najmodernejšie stavebné a iné konštrukčné prvky. Dôležitou

informáciou je aj to, že mestu boli na túto stavbu schválené nenávratné finančné prostriedky z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR. Stavbu realizuje spoločnosť Slovpanel, a. s. Žilina v spolupráci so subdodávateľom BMU Zuberec.

Okrem tradičného spôsobu vykurovania objektu bude na prípravu teplej úžitkovej vody využitá plynová kotolňa, novinkou budú solárne kolektory, ale aj tepelné čerpadlá. Vlastne tých novinek bude viac ako pri tradičných bytovkách. Samotná stavba, ktorá doteraz vyrástla, svedčí o tom, že sa tu stavia niečo nové, netypické.

Twin Town - družba miest

Už tretíkrát sa predstavitelia mesta Tvrdošín, študenti Gymnázia a SPŠ Tvrdošín stretli so zástupcami 8 štátov Európskej únie (Fínsko, Švédsko, Nemecko, Belgicko, Estónsko, Litva, Poľsko a Slovensko) na projekte nazvanom Twin Town. Miestom stretnutia tohto roku bolo hostovské mestečko Östhammar vo Švédsku.

Spoločná fotografia účastníkov tohtoročného stretnutia vo Švédskom Östhammare, medzi ktorými sú aj zástupcovia nášho mesta.

„Energia a jej trvalý vývoj z perspektívy Baltického mora“ bola téma tohtoročnej konferencie, ktorá sa konala od 27. do 29. augusta. Konferenciu otvoril špeciálny poradca Švédskej národnej komisie pán Carl Lindberg prednáškou o trvalom vývoji energie

a jej nevyhnutnosti pre vytvorenie budúcnosti. Mládež si pripravila prezentáciu v powerpointe na tému: „Ako prispievame k zlepšeniu životného prostredia na miestnej, národnej alebo európskej úrovni“. Každá krajina tak informovala o svojom okrese a potom nasledovala diskusia v skupinách, kde sme si osobne mohli vymeniť názory a skúsenosti v

vali návrh vyhlásenia, ktoré bolo poslané na konferenciu o podnebí do Kodane, ktorá sa bude konať 8. - 16. decembra 2009. Tu sa má podpísať Kodaňský protokol ako zabrániť globálnemu otepľovaniu a klimatickým zmenám.

Posledný deň konferencie sme sa plavili na lodi Briggen Gerda, doobeda mládež a poobede predstavitelia miest, kde primátori miest z jednotlivých krajín Európskej únie a medzi

nimi aj primátor mesta Tvrdošín Ivan Šaško podpísali vyhlásenie.

Večer sa konala slávnostná večera a oficiálne ukončenie konferencie v záhrade starostu Östhammar, posedenie pri živej kapele, a samozrejme nechýbali švédske stoly plné dobrôt.

Na budúci rok sa stretnutie koná v Nemecku. Už teraz sa tešíme, že sa opäť stretneme s priateľmi z rôznych kútov Európy.

Erika Kubošová

VYHLÁSENIE Z ÖSTHAMMARU **delegátom Spojených národov (UNCC)** **pre Konferenciu o klimatických zmenách v Kodani** **7. – 18. decembra 2009 pre vlády: Fínska, Estónska, Litvy,** **Poľska, Slovenska, Nemecka, Belgicka, Švédska.**

Počas švédskeho predsedníctva Európskej únie sa 10 samospráv z 8 členských štátov Európskej únie stretlo na konferencii TWIN TOWN (družba miest): „Energia a trvalý vývoj z perspektívy Baltického mora.“ Cieľom našej konferencie bola výmena poznatkov a skúseností, čo sa týka energie a tém o životnom prostredí, aby sme prispeli k trvalému vývoju do budúcnosti.

Keď budete pracovať na klimatických zmenách, vezmite prosím do úvahy celkový aspekt trvalého vývoja vrátane ekonomiky, ekológie a sociálne podmienky.

Konferencia, ktorá zahŕňala 120 mladých ľudí a predstaviteľov miest, dospela k nasledovným záverom:

Z perspektívy našej miestnej samosprávy vás žiadame, aby ste považovali o nasledujúcich bodoch na UNCC – konferenciu v Kodani:

- podporiť činnosť miestnych okresov, týkajúcich sa klimatických podmienok,
- poskytnúť pravidlá z EÚ a národnej úrovne, aby vyhovovali miestnym potrebám a podmienkam,
- posilniť miestnu samosprávu,
- spoznávať miestnu činnosť v klimatických stratégiách,
- posilniť miestnu činnosť cez jednoduchší prístup k fondom,
- zjednodušiť byrokratický postup.

Dúfame v úspešnú dohodu o klimatických zmenách v Kodani.

Celoslovenské stretnutie eRkárov 2009

V Tvrdošine sa v dňoch 28. - 31. augusta stretlo 240 mladých ľudí z eRka – Hnutia kresťanských spoločenstiev detí. Na Oravu pricestovali za povzbudením vo svojej dobrovoľníckej práci, pre inšpiráciu pred novým školským rokom i za stretnutím s priateľmi z kurzov.

Celoslovenské stretnutie eRkárov sa koná raz za tri roky. Schádzajú sa na ňom vedúci detských „strečiek“, aby načerpalí silu a motiváciu na ďalší život a prácu v eRku, vymenili si navzájom skúsenosti a zažili celoslovenské spoločenstvo v doslova na pár metroch

anglickom jazyku. Nasledujúci deň mal pán Jan Lemming, poradca pre energiu, prednášku na tému riešenia energie do budúcnosti. Predstavitelia miest mali prezentácie na tému: „Riešenia energie na miestnej úrovni“. Po diskusii sme vypracovali

workshopy, koncert gospelovej kapely Tretí deň, sv. omša s otcom biskupom Sečkom a nakoniec slávnostný ples. V pondelok nasledovalo oficiálne ukončenie, záverečná sv. omša, balenie a cesta domov. Niektorí to mali bližšie, iní ďalej, no vo všetkých z nás bude ešte dlho horieť plamienok zapálený na celoslovenskom stretnutí eRkárov.

Naše poďakovanie patrí hlavne Bohu, že nám doprial stretnúť sa. Mestskému úradu a oddeleniu kultúry v Tvrdošine ďakujeme za

spoluprácu a poskytnutie priestorov, kolektívu pracovníkov SPŠ I. Gessaya ďakujeme za vytvorenie príjemného prostredia, farnosti Tvrdošín za prijatie, organizátorom, hosťom, a vôbec všetkým, ktorí svojou prítomnosťou pomohli vytvoriť skvelú a rodinnú atmosféru eRkárskeho stretnutia.

Tešíme sa na veľké výročné stretnutie pri príležitosti 20 rokov eRka už o rok!

Zuzana Božíková,
vedúca eRko - OC Tvrdošín

Územné rozhodnutie pre obchvat už bolo vydané

Práce na obchvate Trstená - Tvrdošín pokračujú podľa harmonogramu a je predpoklad, že na budúci rok bude tento úsek pre motoristov kompletne odovzdaný. Tým však práca stavbárov na Orave nekončí, ale to nám už bližšie priblížil primátor mesta Ivan Šaško.

V súčasnosti sa robia prípravné práce na ďalšej etape výstavby obchvatu Tvrdošín - Nižná.

Územné konanie, ktoré sa uskutočnilo v júli v Tvrdošine bolo bez vážnejších pripomienok a taktiež boli doplnené všetky doklady na vydanie územného rozhodnutia. Začínajú sa prípravy na realizačný projekt, ktorý je v štádiu posudzovania výberu dodávateľa na tento projekt a zároveň príprava pozemkov s tým, že ak nenastanú nijaké problémy,

tak by sa mohlo v budúcom roku s výstavbou už začať.

Trasa obchvatu Tvrdošín - Nižná sa bude napájať na nadväzujúcu stavbu R3 Trstená - obchvat a bude viesť po ľavom brehu rieky Oravy ponad bývalé JRD. Celkovo bude v rámci úseku vybudovaných 14 mostných objektov, z toho 10 mostov na rýchlostnej ceste a 4 mosty nad rýchlostnou cestou. Na tomto

obchvate bude tiež pri vstupe do nášho mesta vybudované veľké odpočívadlo. K zníženiu negatívnych vplyvov stavby na životné prostredie prispeje vybudovanie cestnej kanalizácie vrátane odlučovačov ropných látok a realizácia protihlukových opatrení. Obchvat si okrem toho vyžiada aj prekládky inžinierskych sietí, vodných tokov, ciest a miestnych komunikácií.

Nové priestory aj pre dobrovoľných hasičov

Múry starých garáží sa postupne menia na nový a moderný objekt, ktorý bude slúžiť mestu v budúcom období.

Istotne ste si už mnohí všimli, že pôvodné staré garáže z mestského dvora, ktoré boli postavené z kameňa možno ešte v predminulom storočí boli pre nevyhovujúci stav odstránené a na ich mieste sa začalo s výstavbou nového objektu aj pre dobrovoľných hasičov.

Na rekonštrukciu pôvodných priestorov na základe projektu sme získali finančné prostriedky z eurofondov. Tieto financie napomôžu hlavne našim dobrovoľným hasičom, aby mali tiež modernejšie

priestory. V novo postavenom objekte, ktorý bude majetkom mesta budú priestory nielen pre garážovanie automobilov, požiarnu techniku, ale aj pre ďalšie aktivity v rámci mesta. Miestnosti, ktoré sa postavila na poschodí, budú slúžiť dobrovoľným hasičom pre prácu s našou mládežou, ale budú tam aj ďalšie kancelárie, ktoré bude využívať mesto. Takže to bude polyfunkčný objekt, ktorý sa bude využívať pre viacero potrebných aktivít mesta.

Financie pre školy sú už na účte

V týchto dňoch mesto Tvrdošín ako zriaďovateľ Materskej školy Medvedzie 138 v rámci úspešného projektu Elektronizácia a revitalizácia materských škôl 2009 dostalo na účet 3 300 eur (99 415 Sk). Pridelené finančné prostriedky na projekt Máme radi pohyb, sa použijú na nákup zostáv na cvičenie, trampolíny, chodiaceho trenážera, bazéna s molitanovými loptami, preliezačiek a tiež na zakúpenie notebooku a dataprojektora.

Hlavným zámerom projektu je zaujímavou realizáciou pohybových aktivít prispieť

k radosti z pohybu, ktorý by nadobúdal trvalý charakter a utváral tak pevný základ celoživotného kladného postoja detí k športu.

Úspechy v projektoch žne i ZŠ M. Medvedkej. Do konca kalendárneho roka sa vynoví zariadenie školskej jedálne a školská knižnica v celkovej hodnote 10 000 eur (301 260 Sk). Na projekt Zdravie v školách získala škola 3 300 eur (99 415 Sk).

Je potrebné dodať, že pri získaní týchto finančných prostriedkov z Ministerstva školstva SR má v prvom rade zásluhu vedenie mesta. (iS)

Kostoliku je venovaná trvalá pozornosť

Už niekoľko týždňov pracujú remeselníci pri oprave nášho dreveného gotického kostola Všetkých svätých, ktorý je zapísaný do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Najväčšiu opravu potrebovala drevená šindľová strecha, ktorá sa najprv musela vybrúsiť a šindle, ktoré už boli zahnité, alebo inak poškodené sa museli kompletne vymeniť.

Tam, kde je sklon strechy strmší, neboli šindle až tak veľmi poškodené, najviac dostali zabráť tie v spodnej časti, práve tu sa museli meniť takmer všet-

ky. Tým však práca majstrov na streche nekončila, pretože všetko bolo potrebné natrieť špeciálnou farbou, čo podstatne pomôže šindľovej streche a zvýši sa jej životnosť. Mesto aj v tomto prípade vypracovalo projekt na získanie finančných prostriedkov z Ministerstva kultúry SR, ktorý bol úspešný. Naša najstaršia a najväčšia pamiatka sa po oprave zaskvie v novej kráse. Budeme ju obdivovať nielen my, ale aj turisti, ktorí k nám prichádzajú z celého sveta, aby si ten jedinečný skvost mohli osobne pozrieť.

Fotografia z uplynulých dní, ktorá svedčí o náročnej práci remeselníkov na streche našej kultúrnej pamiatky.

Mesto dalo spracovať projekt rekonštrukcie Limby

Hotel Limba patrí k tým stavbám v meste, ktoré potrebujú súrne opravu. Aj keď mesto Tvrdošín vyhralo niekoľko rokov trvajúci súdny spor o Limbu, nemôže sa dostať k svojmu majetku, pretože pokračujú ďalšie súdne obstrukcie, ktoré nedovoľujú pracovníkom mesta vstúpiť do priestorov tejto budovy. Naše mesto sa však len tak nevzdáva a napriek nepriaznivej situácii sa snaží robiť všetko pre záchranu „chátrajúcej Limby“. Na základe pôvodnej projektovej dokumentácie dalo

mesto vypracovať projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu a modernizáciu objektu tohto hotela bez toho, aby vstúpilo do priestorov Limby. Po spracovaní projektu mesto dá vypracovať potrebnú dokumentáciu, v zmysle ktorej bude podaná žiadosť na čerpanie eurofondov.

Pri dobrej konstalácii a veľkom šťastí, kedy by sa mohli získať financie z eurofondov, by aj hotel Limba mohol slúžiť tomu účelu, pre ktorý bol v našom meste postavený.

Počasie do sveta aj z Oravíc

Primátor Ivan Šaško sa ešte v marci stretol s generálnym riaditeľom Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMU) Jánom Kucharčíkom a pracovníkom, ktorý má starosti hydrometeorologické stanice a zariadenia na Slovensku. Cieľom rokovania bolo zriadenie hydrometeorologickej stanice, ktorá bude zapojená do celosvetového systému na

zaznamenávanie údajov a najmä na predpovedanie počasia pre určenú oblasť.

Dnes je už hydrometeorologická stanica skutočnosťou a informácie o počasi z tejto lokality možno najviac ocenia turisti z iných krajín, ktorí budú mať z prvej ruky informácie o tom, aké je a bude počasie v Oraviciach a Západných Tatrách.

Leteckými postrekmi proti škodcom

Problémy našim lesom spôsobila nielen kôrovcová a veterná kalamita, ale aj ďalšie činitele, čo sa odrazilo aj na zdraví lesných porastov. Predsedu úrbáru Ivana Šašku sme požiadali o odpoveď na otázku: Aké kroky podnikol úrbár, aby sa uvedená situácia v tejto oblasti zlepšila?

„V ostatných rokoch sa výrazne zhoršil stav lesných porastov, ktoré spôsobujú meniace sa klimatické podmienky, vietor, imisie, poškodenie lesa hmyzom, hubové ochorenia, ale aj nesprávne zásahy do hospodárenia lesa. Dlhodobé pôsobenie škodlivých činiteľov na les podstatne znížilo kondíciu a obranyschopnosť lesných drevín, najmä ihličnatých. I keď úrbár systematicky pracuje a hospodári v zmysle lesných hospodárskych plánov, ani my sme sa nevyhli určitým problémom, ktoré boli spôsobené práve týmito činiteľmi. Veľmi dobre vieme o týchto problémoch a postupnými krokmi realizujeme tie opatrenia, ktoré sú potrebné na záchranu a zveľádanie úrbárskych lesov. Aby sa zamedzilo rozmnožovaniu podkôrneho hmyzu už vlni sme v rámci projektu urobili viaceré opatrenia. Veľké úsilie vynakladáme na prípravu projektov, ktoré by nám pomohli túto situáciu riešiť. Na základe projektu „Ozdravných opatrení“ sme z Európskej únie získali ďalšie nenávratné finančné príspevky v čiastke 431 520 eur (13 mil. Sk), ktoré budú použité na letecké postrekky lesov v Tvrdošine. Musím povedať, že vedenie úrbáru

sa zo všetkých síl usiluje o to, aby sme nielen zachraňovali les, ale aby aj ľudia mali prácu, či už v lese, alebo na pili.“

Úrbár vypracoval projekt ozdravných opatrení, pretože z rozborov pôdy a humusu bolo zistené, že pôdy sú silne kyslé, s nízkymi zásobami živín. Teda v hlavnej zóne koreňov boli zistené dosť nízke zásoby horčíka, vápnika aj draslíka. Cieľom projektu ozdravných opatrení je zvýšiť ekologickú stabilitu súčasných a budúcich porastov a tým prispieť k trvalému udržateľnému hospodárstvu v regióne Oravy.

Letecké postrekovanie proti hubovému škodcovi sa bude vykonávať medzi 16. - 22. septembrom fungicídom Aliette 80 WP a následne sa budú lesy v Tvrdošine prihnojoval prípravkom Rokosan pre zvýšenie živín v pôde. Počas dvoch dní by sa malo postrekovať s fungicídom a potom približne 4 dni sa bude postrekovať s prípravkom Rokosan. Ak všetko pôjde podľa plánu, tak v úvode októbra by sa ešte zopakovalo letecké postrekovanie proti hubovému škodcovi fungicídom. Samozrejme, že na lietanie musí byť vhodné počasie.

POČTA NEOHROZENÝM BOJOVNÍKOM

Jozef Miloslav Hurban a Karol Lippay. V revolučných rokoch 1848 - 1849, v období, keď sa rozhodovalo o osude mnohých európskych národov, neváhali zasvätiť svoj život myšlienkam národnej svojbytnosti a zodpovednosti za osud národa, boju za osobnú slobodu. J. M. Hurban sa zapísal medzi najvýznamnejšie osobnosti novodobých slovenských dejín a Karol Lippay svojou ľudskou statočnosťou prekročil hranice mesta Tvrdošín aktívnou účasťou v boji za nezávislosť Slovenska.

Slová nestačia, presvedčia až činy

Vážení občania, už druhý rok vám prostredníctvom našich novín pripomíname život a dielo Jozefa Miloslava Hurbana, ktorý patrí k najväčším osobnostiam slovenských novodobých dejín. Bol nekompromisným bojovníkom za národné práva Slovákov, organizátorom národného života a najzaujatejším obrancom slovenskej vzájomnosti, kodifikátorom spisovnej slovenčiny.

Kňaz, básnik, publicista a verejný činiteľ bol prvým predsedom revolučnej Slovenskej národnej rady, stál pri zrode kľúčového štátoprávného dokumentu obsahujúceho

požiadavku na vytvorenie slovenskej autonómie (mikulášskych Žiadostí slovenského národa - 11. mája 1848) a slovenského literárneho a verejného života takmer pol storočia. Jeho činnosť bola mnohostranná: národnoobratná, ľudovýchovná, literárno-historická, kritická, osvetová i novinárska. Historici ho vnímajú ako skoro renesančnú všestrannú osobnosť, muža činu, človeka plného invencie, tvorivosti, ale predovšetkým šľachtnej osobnej a ľudskej zodpovednosti za osudy iných, za osudy spoločnosti a národa.

V revolučných rokoch 1848 - 1849 bol vedúcou osobnosťou Slovenského povstania, veliteľom dobrovoľníckej výpravy. Je našou

povinnosťou pripomínať si tieto milníky histórie, pretože nie sú dôležité len z hľadiska minulosti a prítomnosti, ale hlavne budúcnosti nášho národa.

Tento rok si pripomíname 160. výročie príchodu J. M. Hurbana s dobrovoľníckym vojskom do Tvrdošína, zosadenie bývalej samosprávy a dosadenie novej a čele s richtárom Karolom Lippayom. Pre nás je dôležité, že Tvrdošín v revolučných rokoch 1848 - 1849 nezostal bokom od revolučného diania. Revolúcia sa ho priamo dotkla, bol súčasťou Slovenského povstania. Právom môžeme byť hrdí na rodáka K. Lippaya, ktorý bol za svoje presvedčenie a činy perzekvovaný a väznený.

Na počesť tejto historickej udalosti vytvoril akademický sochár Ladislav Berák sochu J. M. Hurbana, ktorá je inštalovaná na pamätnom mieste, kde mal pred 160. rokmi Hurban prejav pred tvrdošínskym obyvateľstvom ako odkaz pre nás a naše budúce generácie: národnú zvrchovanosť, suverenitu a slobodu máme vo vlastných rukách.

Pre naše mesto je cťou, že slávnostné odhalenie sochy J. M. Hurbana a pamätnej tabule K. Lippaya na budove radnice sa bude konať za účasti prezidenta SR Ivana Gašparoviča, vysokých štátnych a cirkevných predstaviteľov.

Ing. Ivan Šaško

Z HISTÓRIE

MERUÔSME ROKY V UHORSKU

Jozef Miloslav Hurban bol v slovenskom a slovenskom prostredí známou a významnou osobnosťou už pred revolúciou 1848 - 1849. Po jej vypuknutí sa stal najrozhodnejším a najdôležitejším slovenským politikom a hoci mal vtedy 32 rokov stal sa pre mnohých súčasníkov symbolom boja za národné a sociálne práva.

Slovenská národná rada vznikla 16. septembra 1848 a jej prvým predsedom sa stal J. M. Hurban. O dva dni neskôr, 18. septembra sa na moravsko-slovenskej hranici zorganizovalo približne

veľké povstanie už nebola samostatnou akciou Slovákov, slovenskí dobrovoľníci boli podriadení veleniu cisárskej armády.

Duchovnú prípravu chystanej novej výpravy predstavoval Hur-

ban v Tvrdošíne. Jeho výprava bola splnomocnená maďarské vrchnosti všade nahradiť novými, vernými a rozumnými vlastencami. Cieľom výpravy bolo aj uskutočnenie národnej rovnoprávnosti, zaručenej panovníkom, rozohnanie a „premoženie“ maďarských vzbúrencov, ktorí sa usilovali získať aj medzi Slovákmi prívržencov. „Slováci však majú vedieť, na ktorej strane je ich miesto a majú sa pridať k výprave. Vojsko cisárske a vojenská výprava nejdú slobodu potlačiť, ale ju, ako aj poriadok a pokoj, chcú zaisťovať. Heslo výpravy je: Sloboda národa slovenského, vernosť k spoločnému cisárovi a kráľovi, jednota, moc a sláva slobodného a veľkého mocnárstva rakúskeho, pád a zahynutie panstvabažnej zberby maďarsko-košútovskej“. Hurban však zároveň vyzval dobrovoľníkov, aby sa korektne chovali ku Maďarom, aby nedošlo k takým krvavým „sečiam“ ako medzi Maďarmi a Srbmi.

Hurban vystupoval na mnohých zhromaždeniach. Ich scenár bol podobný a bol v jeho režii. Popri procisárskej agitácii staval Hurban pred slovenskú verejnosť nové výzvy. Inicioval zmeny v župných a mestských úradoch. So súhlasom cisárskych veliteľov dal v Turčianskej, Oravskej, Liptovskej a Zvolenskej župe zosadiť úradníkov a nechal zvoliť dočasné kráľovské spravujúce rady, v ktorých sa malo úradowať po slovensky. Slovenskí vlastenci ich nazývali aj národnými radami, vidiac v nich pokračovateľov Slovenskej národnej rady zo septembra 1848 na regionálnej úrovni a základ slovenskej autonómnej správy. Vďaka týmto inštitúciám, hoci nakoľko, prvýkrát zasadol do župných úradov väčší počet stúpencov slovenskej politiky. Hoci, tento stav netrval dlho, mal veľký význam pre budovanie národnej identity.

NÁVRAT DO STARÝCH KOLAJÍ

Hurbanom a dobrovoľníckym vojskom nastolené poriadky na Orave netrvali dlho. Po ich odchode (7. februára 1849) do Liptova, zostalo na Orave nevelké cisárske vojsko. Jeho predstavitelia nemali záujem o ochranu slovenských záujmov. „Dočasná kráľovská spravujúca rada za takejto situácie vymenovala vládu pre Oravu a Turiec vládneho komisára Révaya, ktorý tu nielenže obnovil starý poriadok, ale po príchode maďarského vojska začal s represáliami. Už koncom apríla pritiahol do Liptova vodca maďarského vojska Görögly a začal vytláčať

dobrovoľníkov z Oravy. Tí ustúpili cez Mútnu do Živca. Výdatne mu pomáhali gardy z hornooravských obcí. Veľa dobrovoľníkov usmrtili maďarskí husári.“

Görögly odzbrojil ľudí – získal 150 pušiek a sľuboval za každého lapaného ozbrojeného dobrovoľníka tri zlate. V Námestove zriadila Oravská stolica gardy, ktoré mali „pochytať“ zvyšok dobrovoľníkov.

21. mája uväznili Karola Lippaya, tvrdošínskeho starostu, ktorého do funkcie dosadil J. M. Hurban. Našli u neho osem pušiek a spolu s ostatnými väzňami z Oravy im Görögly „nasúdil smrť na šibenici“.

HOSPODÁRSKA SITUÁCIA NA ORAVE

Revolúcia v rokoch 1848/49 je významným medzníkom v historickom vývine slovenských dejín, lebo kliesnila cestu novým spoločensko-hospodárskym vzťahom, vzťahom kapitalistickým. Vodcovia národného hnutia Slovákov, dovtedy takmer neznámeho národa, žijúceho v srdci Európy, prihlásili sa k veľkým ideám slobody, rovnosti a bratstva. Obrodenecké snahy, šíriace sa v prvej polovici 19. storočia po celom Slovensku, zasiahli aj Oravskú župu.

Orava aj po zrušení nevoľníctva predstavovala oblasť feudálne – statkárskeho hospodárstva. Obrábaná pôda patrila šľachte. Okrem oravského panstva bolo na Orave drobné zemianstvo, ktoré neplatilo dane ani feudálnu rentu. Mali hlasovacie právo na župných zhromaždeniach i do uhorského stavovského snemu. Táto drobná slovenská šľachta sa kôli stavovským výsadám veľmi ľahko zriekla svojho národného cítenia a národnostný útlak sa mohol uskutočňovať bez väčšieho odporu.

Poddaní a želiari boli zaťažení peňažnou rentou, desatinou duchovenstvu, devätinou panstvu a rôznymi osobnými záväzkami, ktorých rozsah závisel od veľkosti pozemku. Sedliaci boli obmedzovaní v hospodársko-majetkových pomeroch. Robotovali na panskom i v rámci verejných prác, ktoré nariaďovala verejná správa. Dedením sa pozemky drobili a vzrastal počet bezzemkov. Najchudobnejší (želiari) hrdľčili sto dní na panskom, čo bolo celé leto za mizerné bývanie a tri piade zeme pod zemiaky. Naproti tomu sedliaci na „Dolnej zemi“ za 100 pracovných dní dostávali 50 zlatých a dobrú stravu.

Oravskí poddaní žili v neobyčajne zlom sociálnom postavení, biede, hlade, ktorých následkom boli hladomory a epidémie. V tomto čase bolo bežné, že lekár u mŕtveho zistil ako príčinu smrti hlad a podvýživu. Zaoštalý spôsob obrábania pôdy a nepriaznivé klimatické podmienky hlavne na hornej Orave, spôsobovali časté

neúrody. Nižšie sociálne vrstvy naviac holdovali alkoholu. „Korheľstvo na vtedajšom Slovensku bolo úžasne rozšírené. Pilo sa pri každej príležitosti, ešte aj deti v cumľoch dostávali pálenku.“ V roku 1846 bolo v Oravských stolici vypálené na pálenku vyše 150 tisíc prešp. mier zemiakov a 25 tisíc mier zbožia a kukurice, zatiaľ čo 1000 ľudí „padlo hladom“.

Mimoriadne kritický pre oravských poddaných bol neúrodný rok 1847. Zemiaky boli napadnuté nákazou a kapusta sa neurodila.

Spomenuté spoločensko-hospodárske špecifiká Oravy, sociálna a politická nevyzrelosť roľníkov, ako aj neschopnosť národných buditeľov pochopiť sociálne położenie ľudu boli príčinou pasivity a nezáujmu ľudových mas o národný program oravských buditeľov, hoci sa predstavitelia národného hnutia na Orave sa aktívizovali už v štyridsiatych rokoch, medzi ktorými vynikal Ctibor Zoch z Veličnej.

S HURBANOM PRIŠLA SLOVENSKÁ MOC DO ÚRADU

Slovenské dobrovoľnícke vojsko pod vedením Hurbana prekročilo 4. decembra 1848 hranicu, v Čadci vstúpilo na slovenské územie a 4. januára 1849 dobylo Žilinu. Keď dobyli Turiec a Kremnicu, vlastenci ich volali na Oravu.

Dobrovoľníci prešli cez kráľovský priesmyk do Párnice a Veličnej. V Dolnom Kubíne ich 4. februára vítal mestská deputácia so slovenskými zástupcami a nápsmi a o dva dni neskôr – 6. februára rečnil už Hurban v Tvrdošíne. Považoval za dôležité navštíviť Tvrdošín, pretože niektorí mestskí i župní úradníci „odrádzali ľud“ od sympatií k Hurbanovi a jeho myšlienkam. V. Bušša uvádza mená slúžneho Pavla Bacha, advokáta Varzelyho, panského úradníka Antona Lehotského a úradníka oravského panstva Michala Konkrínyho. Prof. Štefan Šmálik k nim priradzuje aj slúžneho Františka Lokčanského. Tí vyhlasovali, že „Hurban je neznaboh, že im chce kostol zvať, pána farára vyhnať, domy podpáliť, lebo sú bohabojní a držia sa katolíckej viery“. Silnou agitáciou sa snažili vytvoriť opozíciu proti Hurbanovi a zaviazali sa „brániť vlasť“ do poslednej kvapky krvi.“

Pavol Bacho zvolal richtárov a notárov podzámočného (tvrdošínskeho) okresu. Podľa výpovedí Fraantiška a Jána Kráškovicov (býv. richtára a notára), „obce pohuckával len proti slovenským dobrovoľníkom robiacim škodu, kým cisárskemu

vojsku radil sa poddať. Zároveň poukazoval na to, že dobrovoľníci sú zväčša evanjelici“, aby rozšieval náboženskú neznášanlivosť.

Vo svojich zápiskoch Hurban píše: „Pol kompánie a pol kompánie dobrovoľníkov išlo za nimi, bo podľa chýrov – akási junáci chcú vraj čeliť poriadkom, nami zavádzanými. Hodinu pred príchodom vojska sme vtrhli do Tvrdošína a zasadli hneď na mestskom dome, kde nás pozdravili poriadne veľmi slušní ľudia. Hneď sme dali zvoliť mestskú radu a kým sa všetko zariadilo, prišli naši vojaci. Ku zhromaždenému mešťanstvu držal som reč a oznámil mu, že na udržanie

poriadku v meste a okolí sa majú zvoliť takí členovia, ktorí v týchto búrných časoch neprehrešili sa proti kráľovi a vyznačili sa láskou opravdivou ku svojim spoluobčanom. A títo budú spravovať a riadiť mesto. Ohľadom našich dobrovoľníkov ale vysvetlená bola vec, že tí spolu s armádou cisárskou bojujú proti buríkom kossuthovským a kto by dobrovoľne k nim sa pripojil, bude za kamaráta a spolubojovníka prijatý. Mešťania, najmä úradskí ľudia, vyhovárali sa na stoličných pánoch, bo sme hľadeli mešťanstvo upozorniť na jeho pôvod a povinnosť nielen oproti iným, ale i oproti svojmu vlastnému národu. Voľba vrchnosti šla slobodne, výkrikmi boli zvolení najlepší mešťania. Z vyšetrenia potom vyšli aj iné osobnosti, ako pokoju nebezpečné – platení to náhonci alebo dobrovoľní kossuthovci. Šiesti museli ísť s nami do Kubína, obvinení z besného kossuthárstva. Sobraná bola Tvrdošíňanom i zbraň, výmúč tých, za ktorých zvolená mestská rada dobre stála. Tuná, najmä v hornej Orave, mátežníci mylili ľud, ako by nám popri bojujúcom cisárskom vojsku išlo o potlačenie dakehosi náboženstva katolíckeho, čo ako samo v sebe je smiešne, keď medzi nami, uvedomelými Slovákmi, tak dobre sú katolíci ako luteráni. Tak prezradzuje to samo len zlostný úmysel ľud pospolitý šialiť a klamať, aby ho tým snadnejšie získali ku zločinným podnikom svojim a k napomáhaniu týchto.“

Obraz Martina Benku Ľudovít Štúr ako vodca povstalcov (1848) nám pripomína slávne obdobie našich dejín.

500 dobrovoľníkov do stotín a prisahalo na slovenskú zástavu. V mene Slovenskej národnej rady bolo na niekoľkotisícovom zhromaždení na Myjave vyhlásené Slovenské povstanie a vypovedaná poslušnosť uhorskej vláde a úradom. SNR sa prehlásila za najvyšší povstalecký orgán a reprezentantku Slovákov. Vyzývala obce, aby si do úradov zvolili ľudí s národným a sociálnym cítením. Zasielala im výzvy, aby sa pridali k povstaniu, posielali dobrovoľníkov a pomáhali v zásobovaní potravinami. Do vzdialenejších dedín vysielala svojich povereníkov a rokovala s prívržencami povstania, ktorí prichádzali z oblastí mimo povstania. Na povstaleckom území preberala moc a kladla základy autonómnej správy.

Uhorské gardy a cisárske vojsko prinútili dobrovoľnícke vojsko ustúpiť a 28. septembra 1848 povstanie ukončiť.

V tomto období sa v mnohotevníckej monarchii začali presadzovať národné hnutia, ktoré si dali za cieľ, aby sa ich územia stali korunnými krajinami a boli podriadené priamo centrálnym úradom vo Viedni, od ktorej očakávali splnenie národných požiadaviek.

Medzníkom v tomto smere sa stalo zhromaždenie 29. januára 1849 v Turčianskom Sv. Martine, keď z Hurbanových úst prvýkrát na Slovensku odznela vízia oddelenia Slovákov od Uhorska a vytvorenia autonómnej slovenskej korunnej krajiny.

Druhá – zimná výprava Slo-

ZA NÁRODNÚ A OSOBNÚ SLOBODU PRIEBEH A VÝZNAM REVOLÚCIE NA ORAVE

Obrábaná pôda aj po zrušení nevoľníctva patrila šľachte a drobnému zemanstvu. Závislosť oravských roľníkov na bývalom zemepánovi bola aj po roku 1848 veľká, prostí ľudia boli udržiavaní v kultúrnej zaostalosti a nevedomosti. Ich najponíženejšie žiadosti končievali slovami: „Čo zuste- vame ruki nohi libaiczi podani Jegich Exelentii a osvícenosti...(z roku 1863).“ Pričom títo ľudia podľa už zákona z roku 1848 boli rovnoprávni voči bý- valým zemepánom. V 40-tych rokoch 19. storočia sa aj na Orave aktivizovalo národné hnutie. Jeho zavŕšením boli Gáčelské žiadosti a verejné zhromaž- denie v Dolnom Kubíne, na ktorom boli 4. mája 1848 prednesené. S týmto obdobím sa spája aj meno Janka Ma- túšku (autora slovenskej hymny), ktorý bol spoluorganizátorom Slovenského povstania na Orave (1848 – 1849).

I keď národovci vyvíjali veľké úsi- lie, ich práca bola župnou vrchnosťou nestále marená a obviňovaní boli z panslavisizmu.

Maďarská vláda v troch horno- oravských okresoch – v Tvrdošine, Trstenej a Námestove vytvorila silnú opozíciu proti Hurbanovi. Prinútila všetky obce, aby sa zaviazali „brá- niť vlasť do poslednej kvapky krvi“. Najhorlivejší bol trstenský slúžny Pavol Bacho. Oravská župa zriadila bezpečnostný výbor, ktorý mal za cieľ vytvoriť domobranu - gardy pred vpádom dobrovoľníckeho vojska, ve- deného Hurbanom. Obávala príchodu dobrovoľníckeho vojska, ktoré sa sústreďovalo v Živci. Garda obsadila priesmyky smerom od Haliča, Liptova a Turca. „Ešte i podporu pre biednych, ktorú v novembri poslali z krajinskej

Ľavá strana podstavca:

Nepriateľské pískanie ma z javiska nezoženie, od priateľ- ského potlesku nespýšniem a nezmarnomyselnem. Podá- vajúc Vám pravicu slovenskú, sľubujem, že budem neochvej- ne kráčať k vytúženému cieľu či už cez búrku a prívál a či po výslni a tichej hladine života. J. M. Hurban

zbierky ministerstva vnútra využila stolica na nákup zbraní pre gardistov s odôvodnením, že „úroda bola ne- dávno, hladu v stolici niet“. Oravský župan v novembri 1948 požiadal aj gardu Spišskej a Šarišskej a neskôr Liptovskej a Zvolenskej stolice, aby prišla na pomoc Oravskej. Samotná Oravská stolica postavila 1 400 gar- distov (po 100 z Vyšného a Nižného Kubína, Veľkej Vsi (Veličnej) a Pár- nice. Z okresu podzámockého 500 mužov (po 100 z Tvrdošina, Studenej Doliny, Nižnej, Dlhej a Podzámku), 200 z Trstenej a „Lieska“. Námestov- ský okres sa mal pripraviť na možnosť vpádu dobrovoľníckeho vojska. „Župa nakoniec poslala do tábora len 700 gardistov, a to pre nedostatok zbraní. Podobne aj stoliční úradníci mali ísť do tábora zriadeného v severnej časti stolice konať vojenskú službu.

Všetky tieto opatrenia sa ukázali ako zbytočné, uvedomovali si, že proti dobrovoľníckemu vojsku neozbrojené a neoblečené gardy by neboli „osož- né“, keďže onedlho prišli správy, že na hraniciach niet nepriateľa. „Kraj, kadiaľ by dobrovoľníci mohli vtrhnúť (od Polhory po Podzáмок), je pokrytý snehom, obsadenie priesmykov by si

Čelná strana podstavca:

JOZEF MILOSLAV HURBAN
prvý predseda
Slovenskej národnej rady
Sláva národa hodná je obetí!

vyžadovalo táborenie, čo zo zdravot- ného ohľadu nemožno odporúčať.“ Župan napísal: „Pre zimu nie je možné táboriť v prírode a nie je potrebné tu prísť.“ Domáca garda bola rozpustená a gardy z ďalších stolíc boli poslané do- mov. Župa sa však aj naďalej venovala len „stavaniu“ dobrovoľníkov, starala sa, aby boli rovnomerne rozdelení po domoch. Mali zariadiť všetko potreb- né, ak bude treba zatarasiť priesmyky. V decembri 1848 bola Oravská stolica opäť znepokojovaná novými správami o sústreďovaní vojska na jej hraniciach. Župan Oravskej stolice Madocsányi sa vyjadroval, že ľud oravský je zatiaľ tichý, hoci sú medzi ním jednotlivci, ktorí by sa mohli stať nebezpečnými buričmi. Dúfal, že sa mu „podarí za- chovať triezveho ducha v ľude“. Kon- com decembra dala Oravská stolica svoju gardu do pohotovosti, pretože sa dozvedela o nových posilách, pose- laných Hurbanovi. Madocsányi písal úradné správy, v ktorých informoval, že dobrovoľníci sa snažia vzbúriť tamojší ľud písanými a tlačенými letákmi, jeden priložil so svojou sprá- vou: „Moy libi rodacy. Neverte temu chuncfutovi Kosut, bo on nas mili krajane chce zdrazidz (zradiť) ufajte ieno kravaloi a natem dobre vyjdete. To psane posleyte od richtara do richtara a zemanom a dvorskym niz neverte.“

Naďalej prebiehala ohováracia agitácia, aby Hurbana pripravili ho o sympatie ľudí: „Hurban a jeho stúpen- ci pripravja ľud o novonadobudnuté slobody.“

Pravá strana podstavca:

Do dejín histórie nášho mesta sa navždy zapísal rok 1849, keď J. M. Hurban s dob- rovoľníckym vojskom prišiel do Tvrdošina. Za jeho prítomnosti bola v meste ustanovená prvá slo- venská samospráva a obyvate- lia nášho mesta si za svojho slávneho richtára zvolili náro- dovca Karola Lippaya. V septembri 2009 venovali občania mesta

Podľa dobových dokumentov sa v Oravskej stolici sa podľa príkladu Madocsányiho „zaobchodí s ľudom ľudsky a hlavný dôraz sa kladie na jeho poučenie a presvedčenie“. Takto sa úradnej propagande nakoniec dari presvedčiť ľud, že vodcovia slovenské- ho pohybu, stúpenci slovenskej krajiny nepôsobia v záujme ľudu, ale sú len slepými služobníkmi kamarily, ktorá sa snaží naspäť uviesť nevoľníctvo.

Župan ubezpečoval ľudí opätovne, že maďarský snem podnikne všetko, čo by mohlo zmieriť rasy v krajine: „Sme- le môžu očakávať splnenie všetkých svojich slušných žiadostí, cieliacich na znemožnenie rečových svárov, pravda, za predpokladu zachovania krajinského postavenia Maďarov a maďarčiny.“ Takýmto spôsobom sa podarilo v stolici „nakazenej panslavisizmom“ najmä za septembrového povstania, toto nebez- pečenstvo značne zmierniť. Ťažšie bolo získať ľudí pre vojenskú službu. Príklad mali ukázať vzdelanci, ktorí nováčikov domoobrany „mali vystrojovať“ doma. Madocsányi žiadal, aby dôstojníci boli „domáci a u ľudí obľúbení“.

Dobrovoľnícke vojsko, vedené J. M. Hurbanom prišlo na Oravu cez Kraľo- vany, Párnicu do Veličnej a všade boli vítaní obyvateľstvom, bez toho že by nikde natrafili na nejaký odpor alebo na gardy domoobrany. Oravské gardy a strelici sa po zrážke s nimi 29. januára „rozutekali“ domov.

Hurban očakával, že rozšíri rady dobrovoľníckeho vojska o ľudí z Orav- vy. Nestalo sa tak, pretože „i národne uvedomelí tunajší vzdelanci, zdrení maďarským terorom a zmalátnení skúsenosťami vedeli, že maďarská šľachta i v prípade svojej porážky si zase nájde spôsoby ako sa udržať pri moci. Prejavovali, s malými výnimka- mi, málo činnorodosti pre národnú vec. Zo šľachty, tí, čo sa pridržali Kossutha ušli, a tí, čo sympatizovali so sloven- ským a dynastickým pohybom, ostali sedieť doma vo svojich dvorcoch.“ Dobrovoľníci odišli z Oravy 7. februára 1949. V apríli a máji 1849 začal vodca Maďarského vojska Görögly vytláčať posledných dobrovoľníkov z Oravy. Správy sa ujali kráľovski komisári a začali zavádzať „predošlé poriadky“. Revolučné spravujúce rady pozbavili

činnosti a dosadili opäť predchádza- júce úradnícke zbory. Súčasne zaviedli do úradov maďarčinu ako úradnú reč. Len prosbopisy boli prijímané v slovenčine.

Po bitke pri Világoši (august 1849), keď rakúske a ruské vojská porazili maďarskú armádu, slovenskí náro- dovci očakávali od Viedne riešenie slovenskej otázky. J. M. Hurban bol 10. októbra členom deputácie, ktorá odovzdala Františkovi Jozefovi I. prosbopis za oddelenie Slovenska od Uhorska a vytvorenie slovenskej korunnej krajiny. Panovník sa však rozhodol ponechať dovtedajší spôsob správy v Uhorsku a zavrhol možnosť akéhokoľvek vyčlenenia sa Slovenska a vytvorenie slovenskej korunnej kra-

jiny. Slovenské dobrovoľnícke vojsko bolo 20. novembra 1849 slávnostne rozpustené.

Kráľovské spravujúce alebo ná- rodné rady predstavovali vymenenie sa spod maďarskej a šľachtickej nad- vlády a boli aspoň v myšliach vodcov revolúcie akousi zálohou na budúce, samostatne spravujúce Slovensko. Svo- jím ľudovejším a národným zložením, najmä však zrozumiteľnou úradnou – slovenskou rečou sa stali blízkymi pospolitému ľudu. Zavedením sloven- ský úradnej reči bol urobený dôležitý krok k uskutočňovaniu národnostnej rovnoprávnosti. Znamenalo to po- vzbudenie pre Slovákov. Ich vplyvom sa používanie slovenčiny rozšírilo do všetkých vrstiev.

BRAŤJA SLOVÁCI!

Už aj nám čas nastal, lebo nastali časy slobody, Pán Boh sa už nemohol viac dívať na neprávosťi pokazených pánov tohto sveta, dal sa zjaviť skvelému slnku slobody národov. Tieto časy slobody nikto nedal z milosti svojej, nikto teda z ľudí – rozumie sa, že ani páni nie – nesmie zabrániť človeku ani národu, aby ich neuvítal svojim spôsobom. Inšie národy vítajú tie časy tak, že sa zapalujú láskou ku slobode, to jest, že sa im odnehcieva slúžiť a otrokmi byť a boria všetko to, čo ich slobodu potláčalo, čo im putá na jazyk, na svedomie, na rozum privesovalo...

Či teda len my Slováci máme vo svojich dolinách a dom- koch čušať? Či sme my len k tomu na svete, aby sme len my sami boli sluhovia druhých? Či len my statoční Slováci máme iba počúvať piesne slobody, ktoré iné národy spievajú? Hej, bratia, nie, nie, nie a nie! A veru my nesmieme čušať, keď iní spievajú a slúžiť, keď iní panujú a plažij sa, keď iní hlavy dvíhajú a zúfať, keď iní triumfujú! Aj nám, aj nám Slovákom statočným uderil zvon slobody!

...Máme pozdvihnúť najprv hlas spravodlivý a právny o našu slobodu národnú, to jest o slobodu takú, ktorá by všetkých Slovákov bola, teda nielen jednej lebo druhej dediny a mesta, ale úplná sloboda pre ľudí jazyka slovenského. Od toho času síce, v ktorom sa zrútila moc panská, počúvate Slováci veľké sľuby slobody a poľahčenia a istá je vec, že by Vám z mnohého ohľadu stav Váš poľahčil, lež druhá je otázka, či všetko to za dva tri roky nestratíte? O to sa teda musíme starať, aby táto sloboda, ktorú Vám čas donáša, aj Vaším potomkom ostala neuņemšená. Nezabecíme si túto slobodu ináč, ako tak, keď celý náš národ slovenský za strážcu nad ňou posta- víme. Lebo jeden človek nič nezmôže, jeden ale národ veľmi veľa zmôže, poznajte teda Slováci, seba samých, aby ste sa čo skôr poznali ako jeden mocný národ a ako taký národ je- den, aby ste vystúpili pred celú krajinu, pred celý svet. To, čo národ národom robí je hlavne jeho národná reč; teda národ slovenský sa tak menuje, lebo jeho národná reč je slovenská. V reči našej leží všetka moc rodu nášho, tuná sú večné zvuky, ktoré sú vstave k večnej slobode a večnej sláve povzbudiť, bez týchto zvukov budeme ako telo bez duše, hluché telo, mŕtve, tyranov a pánov. V reči slovenskej majú milióny Slovákov svoj jeden zväzok, zväzok svätý, v ktorom je miliónov Slová- kov roztratených zjednotená sila, to jest bez reči slovenskej sú Slováci ako prútiky rozmetané, ktoré sa ľahko poľámu. Keď ale budú mať svoju reč slovenskú v úcte, teda budú ako snop hrubý prútov zväzkom silný zviazaný, ktorý snop nikto nebude v stave rozlomiť, pokým ten zväzok nerozotne...

Slováci! Zvon slobody uderil aj na Vás, aj vy sa už spoločne schádzajte a o svojom šťastí rokovajte a radiť smiete. A to robiť musíte, lebo ktože Vám lepšie porozumieme ako vy sami? Kto lepšie bude môcť povedať krajine a dobrému kráľovi, kde Vás čo bolí, ako Vy sami? Vy sami teda radte sa teraz – a rady svoje pokojne síce, ale slobodne predneste verejnosti a obecenstvu celého sveta. Toto robia vo všetkých mestách Ľudia, to robia Ľudia v Prahe, vo Viedni a aj u nás v Prešporku, v Pešti, robte to aj vy. Čo je jednému slobodno, musí byť aj druhému dovele- né! Lebo teraz je vyhlásená rovnosť, sloboda a bratsvo! Teda sláva slobode, sláva rovnosti, sláva bratstvu Ľudi aj národov! Len teda čo skôr takéto schôdzky a porady ustanovte si vo svojich mestách, mestekách a dedinách, Slováci! Ustanovte a riadne si takéto spoločné národné sviatky slobody a vedte ich k úplnej úcte k vrchnostiam krajinským.

Sláva každému Slovákov, ktorý toto dielo spasenia sloven- ského či slovom, či skutkom podpierať bude! Boh Vám, drahí bratia, pomáha!

Leták Brat'ja Slováci vydal Hurban vo Viedni na začiatku apríla 1848.

HURBANOM ZVOLENÝ RICHTÁR V TVRDOŠINE

Za nového richtára si Tvrdošín- čania 6. februára 1849 zvolili Ka- rola Lippaya, ktorý si poverenie prebral z Hurbanových rúk.

Hurban pred zhromaždením oby- vateľstvom vystupoval zápalisto a naliehavo. Vysvetľoval im nutnosť výmeny dovtedajších úradníkov a a dosadenie nových. Na úrade sa úradnou a rokovacou rečou stala slovenčina, pretože, ako zdôrazňoval, Slováci sú najstaršími obyvateľmi krajiny a preto musia mať rovnaké práva a slobody ako Maďari. V úradoch má byť používaná slovenská reč, aby ľud rozumel všet- kému, čo sa ho týka. Hurban poukázal na potrebu nového politického usporia- dania celého Slovenska. Vysvetľoval, že musí byť odstránená nesvornosť

vo vierovyznaní, pretože tú využíva maďarská propaganda, ktorá „sa snaží na ujarmenie národa a klamanie ľudu“. Hovoril o láske k národu, potrebe ko- nania v záujme národa, nezištnej obe- tavosti za národ. Hoci bol Hurban vý- borný rečník a vedel svojou zápalistou rečou strhnúť ľudí, na jeho výzvy, aby obyvateľia čo v najväčšom počte vsú- pili do dobrovoľníckeho vojska, veľmi nereagovali. Napriek jeho námahe sa z celej Oravy sa prihlásilo medzi dobro- voľníkov len 100 nových členov. Ľudia neboli pripravení a najväčší strach mali z represálií. Dobrovoľníci „vyko- nali odzbrojenie“ na hornej Orave. Z Tvrdošina zo sebou vzali troch väzňov, medzi nimi Jána Varzelyho a Antona Lehotského – panského úradníka.

STRASTIPLNÁ CESTA KAROLA LIPPAYA

K významným osobnostiam Oravy sa počas revolučných rokov 1848-1849 zaradil tvrdošínsky richtár Karol Lippay. Jeho rozhodnutie postaviť sa na stranu hurbanovských slovenských dobrovoľníkov v situácii, ktorá v tomto období v Tvrdošine a na Orave panovala je obdivuhodná a záslužná.

K. Lippay bol rebelom už pred vy- puknutím revolúcie. Už v rokoch 1846 a 1847 bol súdený na zasadnutiach sedrie Oravskej stolice. Bol obvinený, že s poľským zbehom Korcsinským cestoval do Haliče. (V roku 1846 vypuklo haličské roľnícke povstanie proti šľachte koordinované s poľským povstaním za národné oslobodenie z Krakova. Následkom tohto povstania a revolúcie 1848 Viedeň v tejto oblasti zrušila nevoľníctvo.)

Súdený bol za to, že po 10-dňovom pobyte v Haliči „pred zhromaždením chudobných v Tvrdošine hovoril o smutných udalostiach, ktoré sa nedávno odohrali v Poľsku“. Svedkovia vypove- dali o tom, že hovoril nebezpečné a poburujúce slová a ľud sa takto opová- žil zaslepiť. Povedal: „Nech celé mesto dáva pozor, lebo aj tu sa stane za krátky čas to, čo v Haliči.“ Svedkovia vypove- dali, že hovoril o zničených kaštieľoch v Haliči a tom, že uhorský tabak bude zakázaný a bude sa predávať továren- ský tabak, chválil sa, že sa tam stretol s veľkými pánni a grófmí a nadviazal s nimi užšie kontakty a bude si s nimi dopisovať. Získal však dobrého obhajcu, ktorý obhajobu postavil na tom, že K. Lippay si išiel do Haliče hľadať ženu, našiel ju tam, oženil sa s ňou. K. Lippaya označil za poriadneho a rozumnejšieho obyvateľa mesteka a použil jeho slová: Modlime sa k Bohu, aby nevyppukla vzbura, lebo tam doteraz nie je kľud medzi sedliakmi a treba sa báť ďalších vzbúr. Súd ho nakoniec spod obžaloby oslobodil. Súdne konania ho síce potrá- pili, ale stal sa známym a revolúcia 1848 -1849 ho našla už pripraveného. Karol Lippay stál na čele Tvrdošina krátko, za richtára bol zvolený 6. februára a už 21. mája bol zatknutý.

O jeho uväznení - od zatknutia, až po vyslobodenie – sa dozvedáme

Ctibora Zocha, evanjelického farára v Jasenovej, ktorý všetky udalosti zaznamenal vo farských cirkevných protokoloch.

„Ako totiž odboj maďarský (revolúcia) v roku 1848 - 1849 sa roznietil, zúril predovšetkým proti tým, ktorí trónu a národu svojmu vernými boli, proti Slovákom. Z tejto príčiny mnohí boli chytení, povraždení a všelijako mučení. K tým zajatým náležim i ja, kňaz jasenovský Ctiboh Cochius, ktorý toto píšem a ako so mnou nakladané bolo, rozprávam, odvolávajú sa na svedkov spolu so mnou uväznených, ktorých bolo v počte 70 z rozličných stavov a národov, ale najviac Slovákov.

Pri vchode do našej radnice bude v piatok 18. septembra od- halená pamätná tabuľa nášmu slávnemu richtárovi Karolovi Lippayovi. Pamätná tabuľa bola vyrobená kremnickými zlie- vačmi, ktorí odlievali aj sochu J. M. Hurbana.

Z Oravy boli so mnou zajatí: Imrich Brožko, farár námestovský, Ďurko Repaský, farár ústenský, Karel Lipay, mešťan tvrdošínsky a Jano Púplava, sedliak z Lehoty.“

Zatknutých odvieďli do Kubína a odtiaľ do Ružomberka. Na Orave bol krajským komisárom Pavel Madačáni (Madocsányi), vicežupanom Aristid Abaffy, slúžným tohto okresu bol Michal Kubíny. „V Ružomberku nás všetkých zavreli do smrdutého, tesného

žalára uprostred námestia. Odtiaľ nás na druhý deň v nedeľu garda (národná stráž) odvieďla do Bystrice. Tam sme prišli práve 21. mája v pondelok ráno, v deň trhový, kde sa sila ľudstva hem- žila. Tu nás vystavili na námestie ako zločincov a vykrikovali na nás najsu- rovsie reči, a len na šibenicu nás chceli dať. Po chvíli vyšiel Herman Görgey, major, brat Arthura Görgeya, hlavného generála povstalcov a vyvolával nás po jednom, i každému hneď smrť na šibe- nici nasúdil. Sulcer (jeden zo zajatých) bol v skutku hneď v ten deň do Krem- nice odvedený a tam zastrelený. Ďalších vodili pod eskortou po meste z jedného miesta na druhé až do 4. hodiny popo-

zvolenský ľud. Benický, veľkými pro- sbaami mojich dietok premožený. Na ňom sme boli naspäť do Bystrice zavezení a tam do stoličného domu, dolu do jizby jurassor pod stráž sme boli dani. Tento dom bol hneď za pár dní zajatými vo všetkých strán zaplnený. Tu sme boli do 9. júna. Vyšetrovací krvosúd v Bystrici, skladajúci sa z troch osôb, vydal mi na moju úplnú žiadosť žaloby na mňa z väčšej časti falošnej skrze učiteľa jasenovského E. ER. z osobnej nená- visti naskladaný a jeho vlastnou rukou podpísané. 9. júna sme boli odvezení zo Zvolenského zámku do Krupiny, kam i druhí zajatí privezení boli. Tu sme boli až do 2. júla. Počas dňa sme si mohli po zámku pochodiť, v noci nás Kapoš zatváral. 2. júla sme opäť zo zámku Zvolenského do Krupiny odvezení boli, odkiaľ po dvoch dňoch sme do Šiah museli ísť vždy pod strážou. V Šiahch nás zástup ľudu s posmechom privítal. Už 8. júla sme odchádzali zo Šiah do Pešte, kam sme 9. večer neskoro prišli a zle prijatí boli. Tu vyhňali najväčších zločincov zo žalárov stoličného domu, nás do nich zavreli a nič jesť ani piť nám nedali. Odtiaľ sme šli do Šiah, všade pod strážou. V Šiahch nás zástup ľudí s posmechom privítal. Dňa 11. sme však museli ísť zase ďalej do Segedí- na, lebo tam maďarské ministerstvo pred cisárskym kráľovským vojskom utekalo. Prišli sme tam 15. júla večer. Tu nás zložili v zámku do kazamatu, v ktorých sa množstvo cisárskych vojakov a iných zajatých nachádzalo a ktorých vždy viac a viac dovážali.“ V Segedíne bol Lippay súdený 20. júla. V spise štátneho zástupcu sa uvádzalo: „...čímhovskému richtárovi povedal, že keby počul proti Hurbanovi alebo proti cisárovi niekoho hovoriť, že mu to má oznámiť, pretože je poverený takýchto ľudí potrestať.“ K. Lippay mal vtedy 58 rokov a bol otcom troch malých detí. Na slobodu sa dostal 26. júla spolu so všetkými zatknutými Oravcami okrem Zocha a Púplavu. Tí boli prepustení o mesiac neskôr. Zmenila sa situácia, pre- tože 12. augusta po bitke pri Világoši maďarské Göröglyovo vojsko sa vzdalo ruskému cisárskemu vojsku.

Budeme klásť dôraz na zvyšovanie kvality vyučovania všetkých vyučovacích predmetov

Novou riaditeľkou Gymnázia Tvrdošín sa stala RNDr. Anna Namislovská. Na začiatku nového roka sme ju požiadali, aby nám povedala niečo bližšie o cieľoch, zámeroch a plánoch školy.

„V úvode roka sa menilo vedenie školy, okrem mňa boli na základe konkurzu vybraní dvaja zástupcovia PaedDr. Iveta Ťapáková, ktorá sa bude starať o organizáciu vyučovacieho dňa, prípravu rozvrhov hodín, zastupovanie, prípravu maturit a podobne a Mgr. Michal Masnica, ktorý by mal mať na starosti počítačovú sieť, prijímacie skúšky, vybavenie didaktickou technikou, teda materiálno-technickú časť. Samozrejme, že všetci musíme navonok tvoriť jeden tím a naša práca musí byť jednotná a spoločná pre všetkých, ktorí v škole pôsobia.

Naše gymnázium, ktoré vzniklo ako prvé osemročné, má už päťnásťročnú tradíciu, za ten čas si získalo určite meno vo verejnosti.

Keďže populácia klesá, tak bolo potrebné otvoriť aj štvorročné štúdium. V tomto školskom roku v rámci štvorročného štúdia máme opäť dve triedy so všeobecným zameraním a športovú triedu (s menším počtom žiakov ako bol

stanovený výkon), ktorá je zameraná na futbal, florbal, volejbal, bedminton a ďalšie športy.

V súčasnosti máme v škole trinásť tried s počtom 355 žiakov, ktorým sa venuje 26 pedagógov. V osemročnom štúdiu máme sedem tried, nemáme prvákov - primánov, pretože na základe zmeny legislatívy do prvého ročníka osemroč-

ného štúdia budú prichádzať žiaci z piateho ročníka základnej školy. V štvorročnom štúdiu je šesť tried, po dve triedy prvákov a druhákov, jedna všeobecná a druhá športová, tretiaci a štvrtáci sú po jednej triede. Do prvého ročníka nastúpilo 36 študentov 20 všeobecného zamerania a šestnásť do športovej triedy.

Do pedagogického kolektívu pribudla Mgr. Andrea Gogoláková so zameraním na matematiku a angličtinu a Mgr. Valéria Kubasová počas zastupovania materskej bude vyučovať náboženskú výchovu. Počas rodičovského príspevku bude vypomáhať Mgr. Eva Karasová a Ing. Anna Stareková zo Spojenej školy pri vyučovaní informatiky.

Vstupujeme do druhého roka školskej reformy, kde prvé a druhé ročníky idú podľa nového štátneho a školského vzdelávacieho programu. Naša škola bude klásť dôraz na zvyšovanie kvality vyučovania cudzích jazykov, či u osemročného, alebo štvorročného štúdia. V súčasnosti sa najviac vyučuje anglický jazyk, päť hodín týždenne a druhý cudzí jazyk tri až štyri hodiny. Okrem toho sa postupne venujeme aj modernizácii tried. Nadalej budeme pokračovať vo výmenných pobytoch študentov s Francúzskom, taktiež s Novým Bydžovom z Čiech. Naším cieľom je otvoriť sa verejnosti a takto získavať nových študentov, buď formou Dňa otvorených dverí, alebo nejakým iným spôsobom, kde by sa vyučovanie jazykov a práca vyučujúcich navonok prezentovali. Snaha, aby škola bola otvorená v každom slova zmysle, otvorená názorom, nápadom, ideám, koncepciám, zmenám. Teší nás, že už vlni na základe sociálneho štípandia, ktoré ponúka ministerstvo školstva, využili dve študentky možnosť študovať vo Francúzsku, kde boli rok a po vykonaní rozdielových skúšok budú pokračovať v štúdiu u nás. V tomto roku zo siedmeho ročníka osemročného štúdia odišli do Francúzska ďalšie tri študentky na jednoročný študijný pobyt.

Spoločným cieľom nášho pedagogického zboru je poskytnúť študentom také poznatky a vedomosti, aby odchádzali z našej školy čo najlepšie pripravení pre pokračovanie štúdia na vysokých školách a boli čo najlepšie pripravení do života.

Škola bude oslavovať 25. výročie

Slávnostné otvorenie mali aj v SOŠL, kde sa ku žiakom a pedagógom školy prihovril riaditeľ školy Ing. Ján Vorčák, aby všetkým poprial úspešný vstup do nového školského roku, ale aj veľa vytvratosti v nastávajúcom, ktorý je pre školu jubilejný. Škola bude totiž v tomto roku oslavovať 25. výročie svojho založenia. V škole si do lavíc zasadne 280 žiakov, z toho 74 prvákov.

Do lavíc zasadlo aj 123 prvákov

Začiatok školského roka v Spojenej škole sa konal, tak ako po iné roky pred školou, kde sa ku prítomným prihovril riaditeľ školy Ján Korenčíak, aby všetkým poprial veľa úspechov v na-

stávajúcom školskom roku. Do školských lavíc zasadne 663 študentov, z toho 475 v SPŠ I. G a 188 v obchodnej akadémii. Prvý ročník začalo v obidvoch školách navštevovať 123 prvákov.

Postupne a rozbiehame školský rok so všetkým, čo je potrebné, chceme sa opäť zamerať aj na environmentálne čítanie žiakov separovaním odpadu. Budeme sa počas roka zameriavať aj na naše školské projekty. Samozrejme chceme pokračovať aj v duchovnej oblasti, k tejto téme si tiež už niečo pripravujeme, nebudú chýbať rôznorodé aktivity, pripravili sme nástenky a podobne.

Na prvý stupeň sme prijali novú učiteľku aj vzhľadom k tomu, že nám pribudla na prvom stupni jedna trieda. V súčasnosti máme osem tried na prvom a osem na druhom stupni. Piatakov a šiestakov máme len po jednej triede. Pripravujeme sa aj na novú legislatívu, pretože zákon o pedagogických zamestnancoch bude platný od 1. novembra, takže sa aj my musíme prispôbiť novým vyhláškam a zákonom z dielne ministerstva školstva. Uvidíme ako sa bude meniť financovanie. Pre žiakov našej školy je pozitívne to, že dochádzajúcim žiakom zo Štefanova môžu už aj cirkevné školy preplácať cestovné, to je novinka, ktorá určite poteší rodičov.

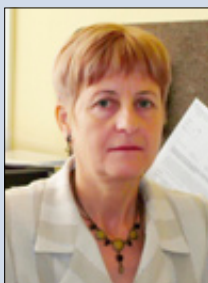
Pracovné porady vedúcich zamestnancov

V dňoch 27. - 29. 8. sa v Tvrdošine stretli na pracovných poradách riaditelia základných a riaditelia a zástupcovia materských škôl v pôsobnosti ŠÚ Tvrdošín a Trstená. Metodické školských úradov informovali

o novej legislatíve v školstve a o zmenách vo financovaní regionálneho školstva.

Všetkým školám a školským zariadeniam želáme úspešný štart do nového školského roka.

Predstavujeme novú riaditeľku tvrdošínskeho Gymnázia

Gymnázia Martina Hattalu v Trstenej. Od roku 1996 až po súčasnosť pracuje v Gymnázium Tvrdošín ako stredoškolská učiteľka všeobecného vzdelávacieho predmetu biológia a chémia a zástupkyňa riaditeľa školy.

Od júla 2009 na základe výberového konania sa stala novou riaditeľkou Gymnázia Tvrdošín.

RNDr. Anna Namislovská rodáčka z Bobrova po skončení gymnázia v Námestove v roku 1976 pokračovala vo vysokoškolskom štúdiu v Bratislave na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského, kde študovala učiteľstvo všeobecného vzdelávacieho predmetu, aprobáciu biológia a chémia, ktorú úspešne ukončila v roku 1981.

Po úspešnom ukončení začala pracovať v školstve. Od roku 1981 začala pracovať v Tvrdošine ako učiteľka základnej školy (predmety biológia a chémia). V rokoch 1986 - 1996 bola stredoškolskou učiteľkou

Nová riaditeľka ZUŠ

Mgr. Zuzana Vaseková sa narodila 20. decembra 1976 v Trstenej, kde absolvovala základnú školu a Gymnázium M. Hattalu, ktoré ukončila v roku 1995 maturitnou skúškou.

Po skončení gymnázia začala učiť hru na klavíri v ZUŠ v Tvrdošine a počas vysokej školy tu pôsobila ako externá učiteľka hry na klavíri.

Vysokú školu, Katolícku univerzitu v Ružomberku - Pedagogickú fakultu odbor náboženská výchova - hudobná výchova, ukončila štátnou skúškou v roku 2001.

Od roku 2001 pôsobila v ZUŠ ako interná učiteľka hudobnej náuky a hry na klavíri a v roku 2009 sa stala riaditeľkou ZUŠ.

ZUŠ plánuje zriadenie webovej stránky

Nový školský rok 2009/10 sa začal v ZUŠ v novo vymaľovaných priestoroch, kde sa presunulo vedenie školy aj s administratívnou pracovníčkou. Maľbou sa skrášlili priestory schodišťa, jednej triedy hudobného odboru, triedy literárno-dramatického odboru a výtvarná učebňa. Do nových priestorov sa presťahovali žiaci výtvarného odboru pod vedením učiteľky Bc. E. Verzálovej, na sídlisko Medvedzie do pristavby budovy ZŠ M. Medveckej, kde bude prebiehať vyučovanie prípravného štúdia hudobného odboru a hra na klavíri. V tomto školskom roku bude svoje talenty rozvíjať 442 detí a dospelých v hudobnom

odbore hra na klavíri, akordeóne, gitare, zobcovej a priečnej flaute, husliach, bicích a keyboarde, výtvarnom a literárno-dramatickom odbore pod vedením 26 pedagógov. Vyučovanie sa uskutočňuje aj na vysunutých pracoviskách v Zuberci, Liesku a výtvarný odbor pod vedením Mgr. J. M. Bašistu je v Čímhovej, Brezovici a Zábiedove. ZUŠ plánuje zriadenie webovej stránky školy pre lepšiu informovanosť verejnosti o jej činnosti a aktivitách. Naším veľkým priánim je prispievať k obohateniu kultúrneho života nášho mesta a oslaviť nových priateľov a priaznivcov hudby.

Mgr. Zuzana Vaseková, riaditeľka ZUŠ

Hasili auto a zachraňovali ranených

Tvrdošínski gymnazisti zažili netradičný začiatok roka. Hneď v prvých dňoch nového školského roka mali tretiaci pripravený netradičný, až trojdňový branný kurz. V pondelok, v prvý deň kurzu, ich

výbornú aj vďaka Mariánovi Ondříkovi z Liesku. Práve vďaka autu z jeho šrotoviska mohli gymnazisti vidieť ukážku hasenia a vyprošťovania.

V utorok čakala na študentov

Priamo na školskom dvore si študenti pozreli horenie auta, jeho hasenie i zachraňovanie ranených. Foto: (SB)

čakali adrenalinové ukážky tvrdošínskych profesionálnych hasičov. „Hasiči pod vedením Mareka Vroblela nám predviedli zachraňovanie človeka z nabúraného auta, jeho hasenie, študentom priblížili aj nevyhnutnú ochranu. Okrem toho sme od nich dostali mnoho ďalších dôležitých informácií, ktoré sú potrebné pre existenciu v dnešnej spoločnosti a uponáhľanej dobe,“ povedala nám učiteľka Soňa Brnová, ktorá držala „patronát“ nad celým kurzom.

Prvý deň vyšiel študentom na

zúčastníli Svetového dňa prvej pomoci v Trstenej.

„Na škole by sme chceli urobiť tradíciu takýchto foriem vyučovania. Chceme rozšíriť spoluprácu s hasičským zborom, horskou záchrannou službou v Roháčoch a Slovenským Červeným krížom. Študenti sa vďaka takýmto ukážkam v praxi naučia, čo majú v niektorých situáciách robiť. Často môžu totiž svojim pričinením zachrániť niekomu život,“ dodala telocvikařka S. Brnová.

Otvorili štyri nové triedy

Po dvojmesačných letných prázdninách sa 2. septembra opäť otvorili brány škôl a nebolo tomu inak ani v ZŠ Márie Medveckej. Riaditeľka školy Dagmar Šašková

„V posledných rokoch sme počítali pokles žiakov, no v tomto školskom roku sa zvýšil počet žiakov na 634 a po rokoch sme otvorili 4 nové triedy a tiež aj nultý ročník.

uvítala žiakov i celé osadenstvo a popriali im veľa úspechov. Snáď najviac sa na tento deň tešilo 74 prváčikov, ktorí sa s kvetinkou a veľkou nádejou zoznamovali s miestom, kde budú deväť rokov zisťovať nové poznatky a vedomosti.

V škole máme 2 špeciálne triedy, 3 školské kluby, priestory poskytujeme aj pre 2 triedy ZŠIz Námestova. Samozrejme že v 5. ročníku sme opäť otvorili športovú triedu so zameraním na florbal a futbal,“ informovala nás riaditeľka školy.

Školský rok začali sv. omšou

Nový školský rok v ZŠ Štefana Smáliku začali sv. omšou vo farskom kostole, po omši sa pred školou ku žiakom a rodičom prihovril riaditeľ školy Dušan Šoltés. Osobitne v triedach privítali prvákov, ktorým poskytli všetky informácie, ktoré sa týkajú školy, krúžkov, stravovania a podobne. Na úvod školského roka sme dali slovo riaditeľovi, aby nám povedal niečo bližšie o škole.

„V školskom roku 2009/10 máme dve triedy prvákov, po šestnásť v jednej triede, raritou je to, že dievčat je menej, v obidvoch triedach je ich len deväť.

Pokračujeme s nabíháním školskej reformy, už štyri ročníky sú do toho zainteresované prvý, druhý, piaty a šiesty. Sú to vlastne nové spôsoby vyučovania v rámci štátneho školského vzdelávacieho programu, ku ktorému prispôbovujeme náš školský program. Cez prázdniny sme urobili menšie úpravy a opravy v škole a jedálni. Na výzvu

ministerstva školstva sme boli úspešní v projekte „Premena tradičnej školy na modernú“, kde sme získali 109 539 eur (3,3

mil. korún), ktoré budú využité na nákup pomôcok, školenie a prípravu zamestnancov na vzdelávací program pre našu

školu. Tento projekt sa začne realizovať na začiatku tohto školského roka. V areáli školy sme pripravili tabule na ná-

učný chodník, ktoré postupne doplníme obrázkami podľa toho, čo sa bude vyučovať. Bude to akási prírodná trieda na dvore, ktorá určite spestrí vyučovacie hodiny. Opäť sa pokúsime zapojiť do projektov Comenius v rámci škôl v Európe a naše služby môžeme poskytnúť aj iným školám.

Rodičia a deti d'akujú

Vážený pán primátor, dovoľujeme si Vám touto cestou poďakovať sa v mene našich detí a rodičov, že ste sa veľkou mierou zaslúžili o vytvorenie podmienok pre vzdelávanie našich detí, ktoré potrebujú špeciálne podmienky pre svoj vzdelávací proces. Riaditeľstvo ZŠ Márie Medveckej v novom školskom roku pripravilo pre naše deti milé prekvapenie v podobe nových tried, čo určite stálo nemalo úsilia.

Vážený pán primátor, veľmi

si vážime, že tomuto mestu nie je ľahostajný osud rodín, ktoré majú deti so špeciálnymi potrebami. Vytvorením podmienok pre ich vzdelávanie medzi bežnými rovesníkmi ste im dali šancu ľahšie sa zaradiť do spoločnosti.

Dakujeme všetkým, ktorí sa podieľali pri realizácii otvorenia nových vyučovacích priestorov pre naše deti.

Rodičia a deti Špeciálnej školy v Námestove, elokované triedy v ZŠ Márie Medveckej

Narodili sa

19. 7. Patrik Kyboš
20. 7. Vanesa Zuffová
27. 7. Richard Hýrošš
1. 8. Dávid Urban
4. 8. Patrik Kristofčák
7. 8. Martin Chorvát
9. 8. Patrik Bránický
11. 8. Erik Kovalčík
12. 8. Šarlota Lucká

Sobáše

11. 7. Kristína Šimonová – Ing. Peter Lukáčik
1. 8. Gabriela Greňová – Marek Vnenk
1. 8. Monika Urbanová – Jaroslav Šesták
1. 8. Lenka Repáňová – Peter Rožek
8. 8. Katarína Šroblová – Vladimír Ondáš
8. 8. Katarína Močarníková – Pavol Medvecký
8. 8. Martina Blinová – Jozef Štrbáň
8. 8. Erika Matisová – Jozef Majdiš
8. 8. Dominika Djobeková – Mgr. Lukáš Jaroš
15. 8. Michaela Kulkovská – Roman Bakoš
15. 8. Martina Pavlová – Ján Lužica
15. 8. Ivana Šroblová – Euboš Jandura
22. 8. Mária Godišová – Dominik Palider
29. 8. Ing. Mária Gondová – Ing. Martin Kristofčák
29. 8. Ivana Pupáková – Miroslav Surovčík
5. 9. Miroslava Ferenčíková – Ján Števek

Blahoželáme jubilantom

Vzácného jubilea sa v týchto dňoch dožili naši spoluobčania:

99 rokov
Jozef Zuffa

95 rokov
Emília Bullová
Karol Straka

85 rokov
Mária Chorvátová
Mária Žmijáková

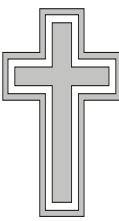
80 rokov
Elena Bakošová
Alojz Šimánek

Pri tejto príležitosti im blahoželáme a prajeme z celého srdca hlavne zdravie a úsmev na tvári v kruhu svojich najbližších.

Odišli z našich radov

4. 8. Bohdana Gabčová	57-ročná
4. 8. Jozef Goda	68-ročný
12. 8. Štefan Lipka	86-ročný
14. 8. Vladimír Jurica	23-ročný
17. 8. Emil Pagáč	33-ročný
22. 8. Anna Fuceková	43-ročná
22. 8. Magdaléna Szabová	58-ročná
27. 8. Viktor Kokoška	52-ročný

Zľava pre obyvateľov okresu Tvrdošín na vstup do termálnych bazénov v Oraviciach

Od 1. 9. 2009 mesto Tvrdošín poskytuje zľavu pre obyvateľov okresu Tvrdošín na vstup do termálnych bazénov v Oraviciach na základe preukázania dokladu totožnosti. Vstupné pre dospelých sú 2 €, deti do 15 rokov 0,80 €. Deti do 3 rokov vstupné neplatia.

VYHODNOTENIE SÚŤAŽE Kto to bol a čo znamenal pre Slovensko

Od minulého roka prostredníctvom našich novín prebiehala súťaž o živote a diele J. M. Hurbana. Zo správnych odpovedí boli vylosovaní dvaja výhercovia – Marcel Bednár a Anna Hlušáková. Obidvom súťažiacim blahoželáme.

Pozvánka do kina

Pripravili sme pre vás v septembri a októbri

NOC V MÚZEU 2 – komédia
20. 9. 2009 (nedeľa) o 18⁰⁰

HARRY POTTER A POLOVIČNÝ PRINC
dobro., fantastický
27. 9. 2009 (nedeľa) o 18⁰⁰

KÁMOŠ ZA VŠETKY DROBNÉ – komédia
4. 10. 2009 (nedeľa) o 18⁰⁰

DOBA LADOVÁ 3 – anim. rodinná komédia
11. 10. 2009 (nedeľa) o 18⁰⁰

JÁNOŠÍK. PRAVDIVÁ HISTÓRIA
dobrodružný
21.- 22. 10. 2009 (streda, štvrtok) o 18⁰⁰

V kine Javor môžete využiť kultúrne poukazy!

Oravský folklór obdivovali na Festivale kultúr

Mesto Tvrdošín má podpísanú partnerskú zmluvu s dvomi poľskými gminami. S Gminou Kościelisko, vzdialenou 40 km úzko spolupracuje aj prostredníctvom projektov cezhraničnej spolupráce. Prímorská Gmina Kobylnica je vzdialená viac ako 800 km a partnerské vzťahy sa rozvíjajú najmä v kultúrnej oblasti.

Naše mesto dostalo tento rok ponuku prezentovať oravský folklór na druhom medzinárodnom Festivale kultúr 2009. Vyslalo dôstojného reprezentanta - folklórny súbor Oravan Senior.

Festival sa niesol v znamení plnenia projektu EÚ a vzájomnom predstavovaní sa siedmich družobných miest. Účastníkov privítal vojt Gminy Kobylnica Leszek Kuliński, potom nasledovala prezentácia formou videoprojekcií i slova jednotlivých zúčastnených delegácií. Ľudmila Balková, členka súboru Oravan Senior poďakovala za pozvanie pre mesto a odovzdala pozdravy od primátora Tvrdošína Ing. Ivana Šašku i všetkých jeho obyvateľov a uviedla DVD nahrávku s predstavením mesta Tvrdošín, s jeho prírodnými, kultúrnymi a voľnočasovými aktivitami obyvateľov i turistickými aktivitami nášho oravského regiónu. Nasledovala prezentácia ďalších gmin a obcí Zarszyn, Kościelisko, Walce, Ruskej Poruby a hosťujúcej Kobylnice slovom i obrazom.

O priebehu festivalu nás informovala Ľudmila Balková: „V

takmer v trojhodinovom galakonceerte v areáli Zespołu szkół w Kobylnici vystúpili súbory zo siedmich družobných miest. Mesto Tvrdošín reprezentoval FS Oravan Senior. Programové bloky z Terchovej, Horehronu i Zemplína spevom, tancom a muzikantskými výkonmi, pestrošou krojov vyzneli veľmi presvedčivo a vytlieskané opakovačky boli odmenou publiku. Muzikantský a spevácky vstup najmladšej účastníčky festivalu Anežky Kurajdovej vyvolával okamžité reakcie publika. Aplauz a výkriky „Bravo, ona jest artystkom“. Domáci diváci i zúčastnené súbory vysoko ocenili vystúpenie „nestarnúcich seniorov“ Oravan.

Záverečnú reč predniesol vojt Gminy Kobylnica, ktorý bol oblečený v goralskom kroji, ďakovné slová padali na adresu organizátorov i účinkujúcich. Okrem hlavného festivalového dňa počas trojdňového pobytu organizátori naplnili program v rámci projektu EÚ o vzájomnej spolupráci a zároveň nám predstavili svoj kraj a jeho prírodné a kultúrne bohatstvo i turistické atrakcie. Boli sme na pobreží Baltického mora, Múzeu prírody i v UNESCO chránenom Slowinskom parku narodowem“. Všetci účinkujúci sa hodinu plavili na sťažnovej atraktívnej vyhládokovej pirátskej lodi so všetkým čo k tomu patrí, lodné delá, zbrane, truhlice i hudbou a sprievodným slovom. Reprodukovanú hudbu vystriedali naše speváčky a vyslúžili si uznanie od všetkých poslucháčov.“

Pod'akovanie z Kobylnice

Vážený pán Ivan Šaško, primátor mesta Tvrdošín,

skončil sa druhý kultúrny festival, avšak spomienky naďalej ostávajú a ostanú budú ešte dlho. Pohľad na pekné farebné ľudové kroje a počúvanie hudby, spevu a piesní z mnohých oblastí nášho kraja, a tiež susedného Slovenska zanechali mnoho pocitov a radosti u občanov Kobylnice. Určite sa o to pričínili aj výstup kolektívu Oravan, ktorý reprezentoval Vaše mesto.

Chcem sa veľmi pekne poďakovať za krásne vystúpenie súboru, ktorý nám tak pekne predstavil folklór Vášho regiónu.

Poďakovať sa chcem tiež vedúcim súborov, ako aj samotných aktérom. Váš výstup bol prameňom ohromnej radosti a estetického zážitku.

Veľmi sa teším zo spoločne stráveného času. Počas spoločných stretnutí sme si mohli nielen vymeniť praktické skúsenosti zo samosprávy, ale tiež prehliť naše priateľstvo, čo určite prinesie v blízkej budúcnosti ešte lepšiu spoluprácu. Verím, že naša spolupráca - nielen v oblasti kultúry sa bude aj naďalej rozvíjať a spoločné predsavzatia na rôznych poliach sa budú prospešne rozvíjať a stanú sa príkladom dokonalej spolupráce medzi partnerskými mestami.

Ešte ráz srdečne ďakujem a prajem vám veľa úspechov.

Vojt Gminy Kobylnica, Leszek Kulinski

Regenerovali si telá a dušu

Slniečko, voda a príjemné prostredie aj tohto roku prilákali do Oravíc zdravotne postihnutých občanov na rekondičné pobyty, ktoré organizovalo v Oraviciach Združenie zdravotne postihnutých Oravy z Tvrdošína. Štyri rekondičné pobyty absolvovalo 100 dospelých a dvadsať detí.

Pre všetkých bol pripravený bohatý program, čo si mnohí pochvaľovali a keď im ešte k tomu prialo aj počasie, o príjemné zážitky nebola núdza. „Hlavným zameraním rekondičného pobytu je regenerácia telesných, ale aj duševných síl,“ povedala nám tajomníčka ZZPO Marta Bakošová. „Oravice sú na takýto pobyt priam stvorené. Ti zdatnejší absolvovali po okolitej prírode turistické vychádzky. Najviac im však imponovalo kúpanie v mestských termálnych kúpalis-

kách. Počas celého pobytu mali účastníci zľavnené vstupné, ktoré pre nich poskytlo mesto Tvrdošín. Pán primátor nás ešte nikdy neodmietol a tak aj touto cestou mu všetci účastníci vyslovujú poďakovanie,“ povedala Marta Bakošová.

Veľkú radosť mali zdravotne postihnutí aj z kúpania v Meander parku. Prítomní absolvovali prednášky o nových smerniciach zákona sociálnej pomoci pre zdravotne postihnutých občanov, ktoré viedol predseda ZZPO Martin Gočala. Nechýbalo ani meranie tlaku, kultúrna vložka, tanečný večer a podobné akcie. Na svoje si prišli aj jubilanti, ktorí dostali symbolické darčeky. O všetkých sa vzorne starali aj členky ZZPO Mária Oslíková a Mária Galasová a samozrejme celý personál chaty pod vedením Milana Kuriaka.

Jazykový kurz nemčiny

Záujemcom o jazykový kurz nemčiny pre začínajúcich a pre mierne pokročilých oznamujeme, že prvé stretnutie a informácie ohľadom kurzu získajú v stredu 23. 9. 2009 o 15.00 hod. v MsKS Medvedzie.

Výstava ovocia a zeleniny

V dňoch od 21. do 25. septembra sa uskutoční výstava ovocia a zeleniny vo Výstavnej sále MsKS Medvedzie. Prosíme záhradkárov, ktorí chcú svoje exempláre vystaviť a tak sa aj zapojiť do súťaže o najkrajšie, najzaujímavejšie, najväčšie ovocie alebo zeleninu, aby ich priniesli v piatok 18. 9. alebo najneskôr v pondelok 21. 9. do 10.00 hod. do budovy MsKS Medvedzie.

Pozvanie na kultúrne podujatia

Piatok 17⁴⁵ - FS Jánošík

Sobota 14⁰⁰ - Cigánski diabli

Sobota 15⁰⁰ - Ploštín Punk

Z Kysuckého Lieskovca sme priviezli bod

Tvrdošín - Stránavy 1:3 (0:1), gól Hutira.

Ani v tomto zápase sa našim nedarilo, a tak nakoniec si hostia odviezli domov tri body.

Tvrdošín - Družstevník Belá 1:2 (1:1), gól Kubani.

Zápas plný nepremených šancí. Ako prví udreli hostia, naši vyrovnali po góle Kubaniho. V druhom polčase v snahe strhnúť víťazstvo na svoju stranu, vrhli všetko do útoku, nepomohli nám ani dve nastrelené žrde, tyč a do-

konca sme dali gól, ktorý rozhodca neuznal. Trest prišiel v závere zápasu, kedy hostia po prečíslení strelili druhý gól a body tak putovali do Belej.

K. Lieskovec - **Tvrdošín** 1:1 (0:0), gól Novák.

Naši muži po dobrej hre priviezli zo súperovho ihriska prvý jesenný bod. Domáci síce viedli, ale my sme dokázali vyrovnať.

Dorast IV. liga
Tvrdošín - Raková 1:1 (1:0), gól: Gregorec.

Naši podali veľmi slabý výkon a dokonca v závere zápasu nepremenili ani pokutový kop a tak len remizovali.

L. Hrádok - **Tvrdošín** 0:0
Závaž. Poruba - **Tvrdošín** 5:1 (4:0)

II. liga starší žiaci
R. Teplice - **Tvrdošín** 9:1

II. liga mladší žiaci
R. Teplice - **Tvrdošín** 1:7

II. trieda starší žiaci
Tvrdošín - Rabčice 1:2

I napriek snahe naši futbalisti nedokázali dotiahnuť zápas s Belou do víťazného konca.

Začala sa súťaž futbalových prípraviek

Prvými zápasmi sa poslednú augustovú sobotu rozbehla súťaž najmladších futbalových nádejí. Pre nepriaznivé počasie sa usku-

točnili iba niektoré turnaje.
Tvrdošín - Or. Podzámok 3:0
Tvrdošín - Trstená A 2:0
Trstená B - **Tvrdošín** 0:4

1. Tvrdošín	3	3	0	0	9:0	9
2. Or. Podzámok	3	2	0	1	10:4	6
3. Trstená A	3	1	0	2	3:7	3
4. Trstená B	3	0	0	3	1:12	0

Na Cho oyu v Himalájach zaveje vlajka Tvrdošína

Hovorí sa, že všetky cesty vedú do Ríma, pre horolezcov však do Himaláji. Je to sen takmer všetkých tých, čo sa tomuto náročnému športu venujú. Vyliezť na osemtisícovku je snom aj nášho občana Milana Džugana, ktorý sa v minulosti úspešne

oyu (8 201 m. n. m.), *šiesty najvyšší vrchol planéty. Vo výprave bude okrem mňa skúsený horolezec Peter Šperka - vedúci expedície, Maťo Jakubík a Anton Dobeš, bývalý spolu-žiak z priemyslovky v Tvrdošíne. Pôvodne bolo v expedícii štr-*

si mohol kúpiť trebárs nové auto. Nebanujem však a už sa nesmierne teším, kondíciu mám dobrú, pretože po celý čas som bol buď v horách, alebo behával do kopcov. Pred odchodom do Himaláji som bol s kolegovým synom ako horský vodca v Alpách, absolvovali sme tri výstupy, žiaľ! Matterhorn sme spolu nedobýli, museli sme sa vrátiť 120 metrov od vrcholu pre zdravotné problémy môjho partnera."

Milanovi Džuganovi prajeme, aby sa mu podarilo absolvovať tento výstup v plnom zdraví, za sebou má už Alpy, Himaláje a Fanské hory. Ak bude všetko pokračovať podľa plánu, tak by sa koncom októbra mal vrátiť domov. V batohu má pribalenú vlajku mesta Tvrdošín, do Himaláji ju nesie s úmyslom vztýčiť ju na vrchole Cho oyu.

Milan Džugan, druhý sprava na vrchole Mont Blanc 4807 m. n. m.

venoval triatlonu, zúčastňoval sa pretekov Železný muž a samozrejme horolezectvu.

„Poštastilo sa, prvého septembra odchádzam na sedem týždňovú expedíciu do Nepálu s úmyslom dobyť Cho

nást horolezcov, niektorí sa museli vzdať pre nedostatok finančných prostriedkov a ja idem za kolegu, ktorý si zlomil nohu. Zadlžil som sa, pretože takáto výprava stojí vyše sedem tisíc eur, za čo by som

Hokejisti Tvrdošína budú hrať tretiu najvyššiu súťaž

Bolo len otázkou času, kedy hokejoví nadšenci zorganizujú a založia v našom meste hokejový klub. Ako nás informoval Tomáš Chudý, všetko je na dobrej ceste a v Tvrdošíne už partia hokejistov založila občianske združenie s názvom Hokejový klub Tvrdošín.

„Keďže chceme hrať súťažný hokej, tak ten budeme musieť hrať na ľade v Dolnom Kubíne. Bude to tretia najvyššia súťaž na Slovensku a nastúpiť v nej družstvá z Oravy, Liptova a Turca a medzi mužstvami je prihlásené aj družstvo Tvrdošína. I keď tento šport je náročný na financie, pätnásť hokejistov si sama zabezpečí hokejovú výstroj, dresy a šticne nám zase zabezpečí primátor Tvrdošína. Súťažné zápasy by sa mali hrať v sobotu večer. Všetko oznámime včas, aby si aj fanúšikovia hokeja mohli pozrieť naše hokejové zápasy. A verím, že priateľské by mohli byť aj derby zápasy. Každý víkend sa bude hrať jedno kolo hokeja, do súťaže sa prihlásili z Liptova tri družstvá, z Oravy pravdepodobne päť a z Turca tri družstvá.

Ladový plochu v Tvrdošíne by sme chceli využiť na zorganizovanie mestskej ligy v malom hokeji, kde by sa hralo systémom štyria na štyroch bez brankárov, samozrejme, že si musíme určiť pravidlá pre túto súťaž. Kto sa bude chcieť

prihlásiť do súťaže, môže tak urobiť na tel. č. 0907 808 172. Podmienka je, aby družstvo malo šesť hráčov a hokejovú výstroj. Môžem povedať, že o túto súťaž je záujem a už sa prihlásilo niekoľko družstiev.

Tradíciu hokej síce v Tvrdošíne zatiaľ nemá, a tak by sme chceli začať robiť niečo nové. Keďže nás hokej baví, tak by sme chceli priťahnuť aj ďalších záujemcov o tento atraktívny šport. Ešte pre zaujímavosť - v družstve Tvrdošína budú hokejisti z Banskej Bystrice a Trstenej. Sezóna čochvíľa začne, a tak aj my už obíivame korčule a chodíme trénovať do Dolného Kubína, alebo Nového Targu,“ povedal nám Tomáš Chudý, ktorý sa zaslúžil o to, že Tvrdošín sa objavil na hokejovej mape Slovenska.

Striebro pre Denisu

Denisa Ferenčíková nastúpila za Pruské, ktoré sa zúčastnilo na turnaji ženských družstiev Florbalky Cup v Ostrave a výraznou mierou sa pričinila, že slovenské hráčky obsadili na turnaji druhú priečku. Denisa na turnaji zaznamenala dva góly a päť prihrávk.

Chceme hrať dobrý stolný tenis

Dnes nám odpovedá Ján Buczacki, predseda stolnotenisového klubu a ešte stále aktívny prvotligový hráč, ktorý už tridsať rokov aktívne hrá stolný tenis. Počas svojej bohatej kariéry s tým malým čudom zažil všeličo, aj dobré, aj menej dobré chvíle, no nechystá sa ešte končiť, aj keď páni v jeho rokoch už majú iné záľuby. J. Buczacki však nehrá len stolný tenis, ale aktívne sa venuje aj trénerskej práci s tými najmladšími adeptmi, pretože, ako hovorí, to, čo vložíme v mladosti do mládeže sa nám časom vráti. Stolnotenisový klub má v súčasnosti takmer 45 hráčov všetkých vekových kategórií.

Čo nové má stolnotenisový oddiel?

Názov, premenovali sme sa na Mestský stolnotenisový klub Tvrdošín. Začínáme pracovať s dievčatami, chceme aj dievčatám dať priestor v tomto športe. Javí sa

nám dobrá generácia. S dievčatami sa robí lepšie, pretože už v mladom veku sú vyspelejšie ako chlapci, čo sa prejavuje v obratnosti a koordinácii pohybov. Samozrejme, že bude záležať na tom, ako dlho vydržia pri tomto športe.

Ako sa pripravujete na novú sezónu?

Sme v plnom tréningu, pretože 1. ligu začíname dvojzápasom už 2.-3. októbra. Do súťaže sme postavili štyri družstvá mužov, ktoré nás budú reprezentovať v 1., 4., 6. a 7. lige.

Odohrali ste pred novým súťažným ročníkom nejaké stretnutia?

Pre extraligových a prvotligových hráčov sa uskutočňuje takzvaný Slovenský pohár, turnaje jednotlivcov. My sme boli v Banskej Štiavnici a Ružomberku. Mali sme možnosť zahrať si s tými najlepšimi hráčmi Slovenska, pretože sa týchto turnajov zúčastňujú aj reprezentanti. Ja a Roman Belopotčan sme sa zo sedemdesiatich účastníkov dostali do 32-dvojky, čo je dobré umiestnenie.

V akom zložení nastúpi prvotligový mančaft?

Ešte nemáme dotiahnuté všetky veci, ale prvú ligu by mali hrať Roman Belopotčan, Zdeno Takáč, Ján Argaláš, Juraj Teplanský, ja a tí z dorastencov, ktorí budú ochotní na seba trochu popracovať.

Ambície pred nastávajúcou sezónou?

Hrať dobrý stolný tenis, chceme sa pripraviť tak, aby sme v ďalšej sezóne mohli opäť zabojovať o extraligu. Tohto roku z extraligy vypadol Ružomberok, ktorý sa výdatne posilnil a ten je najväčší aspirant na postup do extraligy. Pred súbojom s ním však neskladáme zbrane a už sa tešíme na novú sezónu.

Hviezdicová cyklojazda histórie

Mesto Zvolen už tradične realizuje v spojení s archeologickým výskumom a stavebno-konzervačnými prácami na najväčšom stredoeurópskom hrade (Pustom hrade Zvolen) aj sprievodné podujatia. Vyvrcholením sezóny je tradičný výstup na Pustý hrad. Je to turisticko-spoločenské podujatie, ktoré je doplnané rôznymi sprievodnými podujatiami. Jednou z nich je aj podujatie konané pod záštitou primátora mesta Zvolen Miroslava Kuseina pod názvom „Hviezdicová cyklojazda histórie“, ktorej prvý ročník sa konal v roku 2002.

Cyklojazda histórie aj tohto

roku 3. septembra zavítala do nášho mesta. Poľských a slovenských cyklistov, na čele s primátorom mesta Zvolen Miroslavom Kuseinom na radnici privítala zástupkyňa primátora Vlasta Jančeková. Tímy cyklistov vyrazili na svoju púť už 2. septembra zo štyroch rôznych miest, zo severu z poľskej Wisly, z východu zo Spišského hradu, z juhu z maďarského Visegrádu a Ostrihomu a zo západu z Českej republiky zo Slavkova pri Brne. Po dvoch dňoch cesty sa stretli 4. septembra na Námestí SNP vo Zvolene.

Následne sa cyklisti z nášho mesta vydali na svoju ďalšiu púť

a vo Zvolene sa 5. septembra pod záštitou ministra obrany SR Jaroslava Bašku uskutočnil už 17. ročník výstupu na Pustý hrad, ktorého súčasťou bola aj Cyklojazda histórie.

Ešte pre zaujímavosť uvádzame, že Pustý hrad bol v minulosti ochrancom dôležitej cesty Magna via, ktorá sa spomína v roku 1135 a viedla aj cez Tvrdošín.

V reprezentačnom drese

V Poľsku sa 10. - 13. septembra uskutočnil florbalový turnaj s názvom Polish Open. Zúčastnilo sa ho desať národných tímov. V Slovenskom drese nechýbali ani hráčky

nášho klubu Veronika Turčáková, Denisa Ferenčíková a Milota Hutírová. Dievčatá sa v skupine stretli s Českom, Fínskom, Nemeckom a Poľskom.

Extraliga žien vo florbale

I. kolo:	3. 10. - Fbk Tvrdošín - voľno
II. kolo:	4. 10. - Hurikán Bratislava - Fbk Tvrdošín
III. kolo:	10. 10. - Fbk Tvrdošín - ŠK 98 Pruské
IV. kolo:	11. 10. - UNIHOC Žirafa Žilina - Fbk Tvrdošín
V. kolo:	24. 10. - Fbk Tvrdošín - SPU DFA Nitra
VI. kolo:	25. 10. - Fbk Tvrdošín - ZŠ NTS Nemšová
VII. kolo:	14. 11. - 1. FBC Trenčín - Fbk Tvrdošín
VIII. kolo:	15. 11. - Fbk Tvrdošín - Dragons Bratislava
IX. kolo:	21. 11. - Fbk Tvrdošín - 1. FbC Prešov
X. kolo:	22. 11. - SPU DFA Nitra - Fbk Tvrdošín
XI. kolo:	9. 1. 2010 - Fbk Tvrdošín - voľno
XII. kolo:	10. 1. - Fbk Tvrdošín - Hurikán Bratislava
XIII. kolo:	23. 1. - ŠK 98 Pruské - Fbk Tvrdošín
XIV. kolo:	24. 1. - Fbk Tvrdošín - UNIHOC Žirafa Žilina
XV. kolo:	13. 2. - Fbk Tvrdošín - 1. FBC Trenčín
XVI. kolo:	14. 2. - Dragons Bratislava - Fbk Tvrdošín
XVII. kolo:	20. 2. - ZŠ NTS Nemšová - Fbk Tvrdošín
XVIII. kolo:	21. 2. - 1. FbC Prešov - Fbk Tvrdošín

Štafeta Ústavy SR v našom meste

Na sedemnásťte výročie prijatia Ústavy Slovenskej republiky zorganizovala LS-HZDS štafetu, ktorá vyštartovala 1. septembra zo Skalitého a 2. septembra prechá-

Tichý. Doprovod im robil aj známenitý harmonikár z Terchovej František Mucha.

Štafeta potom z Tvrdošína s našim bežcom Viktorom Fonferom

džala aj cez naše okresné mesto. Pred radnicou štafetu privítala zástupkyňa primátora Vlasta Jančeková s poslancom VÚC Rudolfom Pitákom. Zástupkyňa potom pripla stuhu na štafetový kolík, ktorý niesol bývalý slovenský reprezentant v chôdzi na 50 km a účastník dvoch olympiád Peter

pokračovala smerom na Liptovský Mikuláš, Ružomberok a končila v Dolnom Kubíne. Štafeta Ústavy SR po štyroch dňoch mala svoj cieľ v Turčianskych Tepliciach. Celonárodné vyvrcholenie osláv sa uskutočnilo v nedeľu 6. septembra v Trnave, kde sa stretlo všetkých osem štafiet z jednotlivých krajov.